

**MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION**

Kontor: Udlændingelovskontoret
J. nr.: 2004/4000-61
Dato: 26. november 2004

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven, ægteskabsloven og repatrieringsloven

(Skærpet straf for ulovlig beskæftigelse, afskaffelse af madkasseordningen, styrkelse af oplysningsgrundlaget i sager om helbredsbetings humanitær opholdstilladelse, præcisering af Flygtningenævnets uafhængighed, fremhævelse af hensynet til familiens enhed, udvidelse af personkredsen, der kan modtage hjælp efter repatrieringsloven, m.v.)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 808 af 14. juli 2004 som ændret ved lov nr. 429 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 4, 3. pkt., ændres ”kapitlerne 3-5” til: ”denne lov”.

2. § 2 a affattes således:

”§ 2 a. Ved Schengenkonventionen forstås i denne lov konvention af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengenaftalen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser med senere ændringer.

Stk. 2. Ved et Schengenland forstås i denne lov et land, der er tilsluttet Schengenkonventionen. Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn anses dog ikke for Schengenlande i forhold til § 2 b, stk. 1-3, §§ 3, 4 og 4 b, § 10, stk. 2, nr. 4, § 19, stk. 3 og 4, kapitel 4 a, § 28, stk. 1, nr. 6, § 28, stk. 6, 2. pkt., § 38, stk. 1-3, § 39, stk. 3, 2. pkt., §§ 58 f - 58 h og § 59, stk. 1, nr. 1.”

3. I § 9, stk. 3, stk. 4, 1. pkt., stk. 5 og 6, stk. 7, 1. pkt., to steder i stk. 8, stk. 10 og 11, stk. 13, stk. 16 og stk. 18, 2. pkt., § 9 c, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 4, 2. pkt., og i § 10, stk. 2, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, indsættes efter ”særlige grunde”: ”, herunder hensynet til familiens enhed,”.

4. I § 9 b, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter ”Flygtningenævnet”: ”, samt indhente helbredsoplysninger om ansøgeren fra indkvarteringsoperatøren og Udlændingestyrelsen”.

5. I § 9 d ændres ”§ 8 A i lov om dansk indfødsret” til: ”§ 8 A eller § 8 B i lov om dansk indfødsret”.

6. I § 9 f indsættes som *stk. 6*:

”*Stk. 6.* Opholdstilladelse efter *stk. 1* skal være opnået inden indrejsen. Efter indrejsen kan ansøgning herom ikke indgives, behandles eller tillægges opsættende virkning her i landet, medmindre særlige grunde taler derfor.”

7. I § 11, *stk. 7, nr. 2*, og § 22, *nr. 5*, ændres ”§ 59, *stk. 5*” til: ”§ 59, *stk. 7*”.

8. I § 11 a indsættes efter *stk. 5* som nyt stykke:

”*Stk. 6.* Dom til ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a, er til hinder for meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse i 2 år fra tidspunktet for foranstaltningens ophør.”

Stk. 6 bliver herefter *stk. 7*.

9. Efter § 11 a indsættes:

”§ 11 b. Straf for overtrædelse af § 59, *stk. 2*, er til hinder for meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse i 10 år, i gentagelsestilfælde i 15 år, regnet fra løsladelsestidspunktet, tidspunktet for afsigelse af endelig dom, tidspunktet fra prøvetidens udløb eller tidspunktet for vedtagelse af bøde, således at det af de nævnte tidspunkter, der indebærer det seneste udløb af karenstiden, er afgørende.”

10. I § 14, *stk. 1, nr. 2*, udgår: ”med opholdstilladelse efter § 9 a”.

11. I § 26, *stk. 1, nr. 4*, indsættes efter ”konsekvenser for udlændingens herboende nære familiemedlemmer”: ”, herunder i relation til hensynet til familiens enhed,”.

12. I § 32, *stk. 3*, ændres ”§ 22, *nr. 4-6*” til: ”§ 22, *nr. 4-7*”.

13. I § 34, *stk. 2, nr. 5*, § 36, *stk. 5 og 6*, og § 58 ændres ”§ 40, *stk. 3*” til: ”§ 40, *stk. 4*”.

14. I § 40, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres ”eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet” til: ”eller om udlændingen opholder sig eller arbejder lovligt her i landet”.

15. I § 40 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

”*Stk. 2.* Udgifter, som en udlænding måtte have afholdt med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af en sag efter denne lov, kan alene kræves betalt af udlændingemyndighederne, hvis myndighederne forinden oplysningerne er tilvejebragt, har givet skriftligt tilsagn herom.”

Stk. 2-9 bliver herefter til *stk. 3-10*.

16. § 42 a, stk. 9 og 10, affattes således:

”Stk. 9. Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

- 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,
- 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,
- 3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 7, 1. pkt., eller stk. 8, 1. pkt.,
- 4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om en i § 34 nævnt foranstaltning,
- 5) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller
- 6) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.

For udlændinge omfattet af 1. pkt., der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, udgør forsørgertillægget pr. dag 40,71 kr.

Stk. 10. Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

- 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., eller
- 2) politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 4, 1. pkt.

For udlændinge omfattet af 1. pkt., der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, udgør forsørgertillægget pr. dag 40,71 kr.”

17. I § 42 b indsættes efter stk. 12 som nyt stykke:

”Stk. 13. En udlænding, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter § 42 a, stk. 1 eller 2, kan få udleveret naturalieydelser, herunder i form af tøj- og hygiejnepakker, såfremt den pågældende har særligt behov herfor. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integration fastsætter nærmere regler om adgangen til samt indholdet og omfanget af naturalieydelser.”

Stk. 13 bliver herefter stk. 14.

18. I § 42 f, stk. 8, 2. pkt., ændres ”Integrationsministeriet” til: ”Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration”.

19. I § 46 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

”Stk. 3. Udlændingestyrelsens beslutning om betaling af udgifter forbundet med tilvejebringelsen af oplysninger til brug for behandlingen af en sag efter denne lov, jf. § 40, stk. 2, samt Udlændingestyrelsens afgørelse af, om et tilsagn om betaling er givet, kan ikke påklages.”

Stk. 3 bliver herefter til stk. 4.

20. § 53 affattes således:

”§ 53. Flygtningenævnet består af en formand og et af ministeren for flygtninge, indvandrere og integration fastsat antal næstformænd og andre medlemmer.

Stk. 2. Ved Flygtningenævnets behandling af en sag medvirker foruden formanden, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, eller en af næstformændene 2 medlemmer. Næstformændene skal være dommere. Det ene af de i 1. pkt. nævnte 2 medlemmer skal være medlem af Det Danske Advokatsamfund. Det andet medlem skal være ansat i Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration og gøre tjeneste i ministeriets departement, dog ikke i Flygtningenævnets Sekretariat, jf. stk. 13.

Stk. 3. Flygtningenævnets medlemmer er uafhængige og kan ikke modtage eller søge instruktion fra den beskikkende eller indstillende myndighed eller organisation.

Stk. 4. Flygtningenævnets medlemmer beskikkes af Flygtningenævnets formand og næstformænd (formandskabet). De medlemmer, der er dommere, beskikkes efter indstilling fra domstolene. Medlemmerne fra Det Danske Advokatsamfund beskikkes efter indstilling fra Advokatrådet, og de øvrige medlemmer beskikkes efter indstilling fra ministeren for flygtninge, indvandrere og integration.

Stk. 5. Flygtningenævnets formand vælges af formandskabet.

Stk. 6. Flygtningenævnets medlemmer beskikkes for en periode på højst 4 år. Genbeskikkelse af det enkelte medlem finder sted efter anmodning fra medlemmet selv. Beskikkelse og genbeskikkelse

kan ikke meddeles for et tidsrum, der går ud over udgangen af den måned, hvori vedkommende fylder 70 år.

Stk. 7. En beskikkelse bortfalder, når et nævnsmedlem ikke længere organisatorisk har den tilknytning, som var baggrunden for beskikkelsen. Et medlem kan efter eget ønske afbeskikkes.

Stk. 8. Drøftelse af spørgsmål om almindelige retningslinjer for nævnets arbejde m.v. sker i nævnets koordinationsudvalg, der sammensættes som nævnt i stk. 2 og så vidt muligt består af faste medlemmer.

Stk. 9. Sager, hvor Udlændingestyrelsen efter forelæggelse for Dansk Flygtningehjælp ikke har truffet bestemmelse efter § 53 b, stk. 1, om, at afgørelsen ikke kan indbringes for Flygtningenævnet, behandles af formanden eller en af næstformændene alene, medmindre der er grund til at antage, at nævnet vil ændre Udlændingestyrelsens afgørelse.

Stk. 10. Sager, hvor betingelserne for at opnå asyl åbenbart må anses for opfyldt, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene.

Stk. 11. Sager, hvor der er anmodet om genoptagelse af en afgørelse truffet af Flygtningenævnet, kan behandles af formanden eller en af næstformændene alene, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse.

Stk. 12. Har et medlem forfald, kan der i særlige tilfælde udpeges eller beskikkes et andet medlem. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 13. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration stiller sekretariatsbistand til rådighed for nævnet.”

21. I § 56, *stk. 1*, ændres ”§ 53, stk. 2 eller 4-6” til: ”§ 53, stk. 2 eller 9-11”.

22. I § 56, *stk. 3*, ændres ”§ 53, stk. 4-6” til: ”§ 53, stk. 9-11”.

23. § 56, *stk. 9*, affattes således:

”*Stk. 9.* Flygtningenævnet fastsætter selv sin forretningsorden.”

24. I § 56 *a*, *stk. 4*, ændres ”justitsministeren” til: ”ministeren for familie- og forbrugeranliggender”.

25. I § 56 *a*, *stk. 5*, ændres ”Justitsministeren” til ”Ministeren for familie- og forbrugeranliggender”.

26. I § 58 ændres ”§ 55, stk. 1, § 56 a, stk. 7, og § 65, stk. 3, 2. pkt.” til: ”§ 55, stk. 1, og § 56 a, stk. 7”.

27. § 59, *stk. 1, nr. 3*, affattes således:

”3) Opholder sig her i landet uden fornøden tilladelse.”

28. I § 59 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

”Stk. 2. Med bøde eller fængsel indtil 1 år straffes den udlænding, der arbejder her i landet uden fornøden tilladelse.

Stk. 3. Ved straffens udmåling efter stk. 2 skal det betragtes som en skærpende omstændighed, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet.”

Stk. 2-6 bliver herefter stk. 4-8.

29. I § 59, stk. 5, der bliver stk. 7, indsættes som nr. 6:

”6) ved at stille husrum m.v. til rådighed for en udlænding forsætligt bistår den pågældende med at arbejde her i landet uden fornøden tilladelse.”

30. I § 59 indsættes som stk. 9:

”Stk. 9. Ved straffens udmåling efter stk. 7, nr. 6, skal det betragtes som en særlig skærpende omstændighed, at bistanden er ydet for vindings skyld eller i gentagelsestilfælde, eller at der ved samme dom dømmes for flere forhold af forsætlig bistand til ulovligt arbejdende udlændinges ophold her i landet.”

§ 2

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 147 af 9. marts 1999 som ændret ved § 3 i lov nr. 461 af 7. juni 2001, § 2 i lov nr. 365 af 6. juni 2004, § 4 i lov nr. 387 af 28. maj 2003 og § 1 i lov nr. 446 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 11 a, stk. 1, ændres ”udlændingelovens §§ 6-9 e” til: ”udlændingelovens §§ 6-9 f”.

2. I § 11 b ændres ”udlændingelovens §§ 6-9 e” til: ”udlændingelovens §§ 6-9 f” og ”stk. 3-9” til: ”stk. 3-11”.

3. I § 11 b indsættes som 2. pkt.:

”Det gælder dog ikke, når den herboende enten er EU/EØS-statsborger med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 6 eller er estisk, lettisk, litauisk, polsk, slovakisk, slovensk, tjekkisk eller ungarsk statsborger med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a.”

§ 3

I repatrieringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 21 af 15. januar 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 1, 2. pkt, indsættes efter ”hvis udlændingen ikke har midler hertil”: ”, jf. stk. 5,”.

2. I § 7 indsættes som *stk. 7*:

”*Stk. 7.* Ved vurderingen af, om udlændingen har midler til repatriering, jf. *stk. 1*, ser kommunalbestyrelsen bort fra formuebeløb på op til 20.000 kr. for enlige og op til 40.000 kr. for ægtefæller.”

3. I § 10, *stk. 1, nr. 5*, ændres ”65 år” til: ”60 år”, og ”55 år” ændres til: ”50 år”.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2005, § 3 dog først den 1. juli 2005.

Stk. 2. Udlændingelovens § 11 a, *stk. 6*, § 11 b og § 59, *stk. 2, 3, 7, nr. 6*, og *stk. 9*, som indsat ved denne lovs § 1, *nr. 8, 9, 28, 29 og 30*, finder anvendelse for lovovertrædelser, der begås efter lovens ikrafttræden. For lovovertrædelser begået indtil dette tidspunkt finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Udlændingelovens § 53, *stk. 4 og 6*, som affattet ved denne lovs § 1, *nr. 20*, gælder for beskikkelser og genbeskikkelser efter lovens ikrafttræden.

Stk. 4. Udlændingelovens § 53, *stk. 5*, som affattet ved denne lovs § 1, *nr. 20*, gælder for valg af formænd efter lovens ikrafttræden.

Stk. 5. Uanset bestemmelsen i udlændingelovens § 53, *stk. 7*, som affattet ved denne lovs § 1, *nr. 20*, kan et medlem af nævnet, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden ikke har den organisatoriske tilknytning, der kræves for at være nævnsmedlem, jf. den foreslåede bestemmelse i § 53, *stk. 2*, som affattet ved denne lovs § 1, *nr. 20*, fortsætte som nævnsmedlem i indeværende beskikkelsesperiode.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men §§ 1 og 2 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og indhold

En række kontrolaktioner i foråret har vist, at virksomheds snyd, socialt bedrageri, sort arbejde og ulovligt arbejde har et helt uacceptabelt omfang. Regeringen har sat særlig fokus på bekæmpelse heraf. Der kan bl.a. henvises til initiativerne i regeringens kampagne *Fairplay – fokus på holdninger*.

Det skal ikke kunne betale sig at arbejde ulovligt her i landet. Som led i den fortsatte indsats mod ulovligt arbejde foreslår regeringen derfor, at straffniveauet for ulovligt arbejde skærpes mærkbart. Det foreslås samtidig, at udlændinge, som er blevet straffet for ulovligt arbejde her i landet, først kan meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse efter en karenstid af 10 år – i gentagelsestilfælde 15 år – varighed. Derved sikres det, at udlændinge kommer til at vente længere end ellers på at få tidsubegrænset opholdstilladelse, hvis de har arbejdet ulovligt her i landet, f.eks. under behandlingen af deres asylsag.

Der henvises til afsnit 2 og 3.

Som led i bekæmpelsen af ulovligt arbejde foreslås det endvidere, at personer, der ved at stille husrum m.v. til rådighed for en udlænding forsætligt bistår den pågældende med at arbejde her i landet uden fornøden tilladelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Der henvises til afsnit 4.

En udlænding, der er idømt frihedsstraf for kriminelle forhold, kan som minimum først opnå tidsubegrænset opholdstilladelse efter udløbet af en vis karenstid. Det samme gælder i tilfælde, hvor udlændingen i stedet for frihedsstraf idømmes en sanktion efter straffelovens §§ 68-70 (dom til behandling, forvaring m.v.). Det foreslås, at også idømmelse af ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a – der retter sig mod unge, der har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet – skal medføre, at udlændingen først kan meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse efter udløbet af en karenstid.

Der henvises til afsnit 5.

En udlænding, der ansøger om asyl i Danmark, får som udgangspunkt sine udgifter til underhold m.v. dækket af Udlændingestyrelsen.

Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en asylansøger ikke skal have udbetalt kontante ydelser til dækning af udgifterne til underhold, men i stedet skal modtage kost i form af naturalier og logi samt nødvendige sundhedsmæssige ydelser (hidtil kaldt madkasseordningen), hvis den pågældende for eksempel ikke efterkommer politiets bestemmelse om at deponere sit pas eller tage ophold efter

politiets nærmere bestemmelse. Tilsvarende gælder, hvis en asylansøger ikke medvirker til sagens oplysning, eller hvis en afvist asylansøger ikke medvirker til udsendelse.

Madkasseordningen har således til formål at motivere asylansøgeren til at opfylde de forpligtelser, som den pågældende er pålagt efter udlændingeloven.

Regeringen har løbende vurderet, om madkasseordningen som motivationsfremmende foranstaltning er den mest hensigtsmæssige løsning, eller om samme motivationsfaktor kunne opnås på anden vis.

Efter regeringens opfattelse er det centrale motivationsmæssige element i madkasseordningen, at asylansøgere, der ikke medvirker til at udrejse m.v., ikke kan få udbetalt tøj- og lommepege, men alene får dækket kostbehovet. Herefter er det efter regeringens opfattelse ikke i sig selv så afgørende, om asylansøgerens kost udleveres i naturalier eller udbetales som kostpenge.

Det vurderes således, at udsigten til ikke at kunne få udbetalt ydelser til dækning af andet end kostudgifter vil udgøre en tilstrækkelig og hensigtsmæssig motivationsfremmende foranstaltning med henblik på at sikre, at udlændingen medvirker til at udrejse etc.

En sådan ordning vil være mindre omkostningskrævende end den hidtidige madkasseordning. Samtidig introducerer ordningen efter regeringens opfattelse på hensigtsmæssig vis noget for noget-princippet for den gruppe af asylansøgere m.fl., som omfattes af ordningen, og som efterfølgende meddeles opholdstilladelse og således skal integreres i det danske samfund. Endelig er anvendelsen af ydelsesdifferentiering som motivationsfaktor efter regeringens opfattelse mere hensigtsmæssig end den hidtidige madkasseordning.

Regeringen foreslår på den baggrund, at madkasseordningen afskaffes, men at de motivationsfremmende foranstaltninger videreføres ved en ændring af ydelsessystemet, således at adgangen til kontante ydelser til asylansøgere m.fl. i visse nærmere angivne situationer som udgangspunkt afskæres.

Ordningen svarer herefter til ordningen vedrørende kontante ydelser til asylansøgere i åbenbart grundløs haster-proceduren (ÅGH-proceduren), som denne blev ændret pr. 1. oktober 2004.

Der henvises til afsnit 6.

Principperne for udlevering af naturalieydelser til asylansøgere m.fl. i modtagesystemet er ikke i dag beskrevet i udlændingeloven, men bygger på en ikke-lovfæstet praksis oparbejdet gennem en årrække, som i dag er reguleret i finansloven.

Det foreslås, at adgangen til udlevering af naturalieydelser til asylansøgere m.fl. fremover reguleres i udlændingeloven, og at integrationsministeren herunder bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om udlevering heraf.

Der henvises til afsnit 7.

Regeringen ønsker at styrke oplysningsgrundlaget i sager om helbredsbetiget humanitær opholdstilladelse samt at præcisere spørgsmålet om betaling for at fremskaffe sådanne oplysninger.

Lovforslaget indebærer på den baggrund, at Integrationsministeriet vil kunne inddrage foreliggende helbredsoplysninger i sager om helbredsbetiget humanitær opholdstilladelse uden udlændingens samtykke, samt at helbredsforhold i sådanne sager som udgangspunkt skal dokumenteres af personer med lægefaglig baggrund. Herudover indebærer lovforslaget, at udlændingens forpligtelse til selv at betale for udgifter forbundet med at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af en sag efter udlændingeloven, præciseres.

Der henvises til afsnit 8.

I en rapport af 8. juli 2004 over besøg i Danmark den 13.-16. april 2004 har Europarådets menneskerettighedskommissær Alvaro Gil-Robles udtrykt kritik af en række elementer i den danske udlændingelovgivning.

Menneskerettighedskommissæren har med hensyn til Flygtningenævnet bl.a. anført, at nævnets uafhængighed bør sikres.

Der har ikke i praksis været tilfælde, der har givet grund til at rejse spørgsmål om Flygtningenævnets uafhængighed, og integrationsministeren har ikke i praksis søgt at udøve indflydelse på Flygtningenævnets virksomhed. Efter regeringens opfattelse kan det dog ud fra mere principielle overvejelser anses for mest rigtigt, at integrationsministeren afskæres fra den formelle mulighed for at udøve indirekte indflydelse på Flygtningenævnets virksomhed, der følger af kompetencen til at beskikke og genbeskikke nævnsmedlemmer.

For yderligere at understrege nævnets uafhængighed indeholder lovforslaget derfor forslag til ændring af reglerne om nævnsmedlemmers beskikkelsesordning, således at beskikkelseskompetencen flyttes fra integrationsministeren til Flygtningenævnets formandskab.

Der henvises til afsnit 9.

Menneskerettighedskommissæren har endvidere udtrykt kritik af familiesammenføringsreglerne i den danske udlændingelovgivning.

Det er regeringens opfattelse, at administrationen af udlændingeloven er i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, således som denne konvention er forstået og anvendt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Den måde, der i udlændingeloven er taget højde for Danmarks internationale forpligtelser, er i fuld overensstemmelse med dansk retstradition, hvorefter sådanne forhold reguleres i bemærkningerne til loven.

For at undgå misforståelser er regeringen dog indstillet på at imødekomme menneskerettighedskommissærens anbefaling om, at menneskerettighedsbeskyttelsen afspejles mere direkte i lovteksten.

Lovforslaget indeholder derfor forslag til ændringer af de relevante bestemmelser om familiesammenføring, således at det tilføjes, at der ved afgørelsen af de konkrete sager skal tages højde for hensynet til familiens enhed.

Der henvises til afsnit 10.

Den 8. november 2004 indgik regeringen og Dansk Folkeparti aftale om en række initiativer på udlændingeområdet. Aftalen omfatter blandt andet en udvidelse af repatrieringslovens personkreds.

For i højere grad at give personer, der ønsker at vende permanent tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, mulighed for at modtage økonomisk støtte til at repatriere, foreslås det således at fordoble det formuebeløb, som kommunerne skal se bort fra ved en vurdering af, om en udlænding selv har midler til repatriering, og at nedsætte aldersgrænsen for den personkreds, der kan modtage reintegrationsbistand.

Der henvises til afsnit 11.

Endelig indebærer lovforslaget en række justeringer og ændringer af teknisk karakter.

2. Senere meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse til personer straffet for ulovligt arbejde

Det følger af udlændingeloven, at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at kunne arbejde i Danmark. Som udgangspunkt er udlændinge med opholdstilladelse fritaget fra kravet om arbejdstilladelse, og det følger bl.a. af udlændingeloven, at der kan gives opholdstilladelse til en udlænding, hvis væsentlige beskæftigelses- eller erhvervsmæssige hensyn taler herfor.

Udlændingelovens bestemmelser giver mulighed for at regulere udlændinges adgang til det danske arbejdsmarked, og herunder søge adgangen begrænset til områder med særlige beskæftigelsesmæssige behov.

Udlændinge, der arbejder uden fornøden tilladelse, kan straffes med bøde eller fængsel. Strafferammen, der i øjeblikket er bøde eller fængsel indtil 6 måneder, foreslås ved dette lovforslag skærpet til bøde eller fængsel indtil 1 år, jf. afsnit 3 nedenfor og lovforslagets § 1, nr. 27 og 28.

Ulovligt arbejde kan endvidere have den særlige udlændingeretlige konsekvens, at udlændinge, der arbejder uden fornøden tilladelse, bliver udvist med indrejseforbud. Frihedsstraf for ulovligt arbejde kan betyde udvisning efter den almindelige udvisningsregel i udlændingelovens § 24. Herudover kan en udlænding efter omstændighederne udvises administrativt, hvis der er grund til at antage, at udlændingen vil arbejde her i landet uden tilladelse, jf. udlændingelovens § 25 a, stk. 2, nr. 1.

Endvidere indebærer betinget eller ubetinget frihedsstraf generelt en vis karenstid med hensyn til muligheden for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse. Det gælder i princippet også frihedsstraf som følge af ulovligt arbejde.

I tilfælde, hvor asylansøgere arbejder ulovligt, vil straf for ulovligt arbejde imidlertid i praksis ofte ikke have nogen reelle udlændingeretlige konsekvenser.

En afgørelse om udvisning af en asylansøger vil ikke blive effektueret, før der er taget endelig stilling til asylsagen, og får den pågældende asyl, bortfalder et meddelt indrejseforbud. Udlændingen får således uanset udvisningen lov til at blive her i landet, og et meddelt indrejseforbud har reelt ingen virkning.

Tidsubegrænset opholdstilladelse kan som udgangspunkt opnås efter 7 års ophold her i landet, jf. udlændingelovens § 11, stk. 3. Det følger af udlændingelovens § 11 a, stk. 2, at ulovligt arbejde skal have medført en ubetinget frihedsstraf på 60 dage eller derover, før karenstiden overstiger 7 år. Ubetinget frihedsstraf i over 60 dage, men under 6 måneder, giver 8 års karenstid, og ubetinget frihedsstraf i over 6 måneder, men under 1 år, giver karenstid i 10 år. Det vil i praksis være undtagelsen, at ulovligt arbejde medfører en frihedsstraf på 60 dage eller derover, og derfor vil asylansøgers ulovlige arbejde også i relation til karenstid med hensyn til muligheden for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse således normalt reelt ikke have nogen betydning i praksis.

Det er regeringens opfattelse, at væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for at føre en konsekvent kurs over for bl.a. udlændinge, som arbejder uden tilladelse. Regeringen har i kampagnen Fairplay fra oktober 2004 sat særlig fokus på bl.a. ulovligt arbejde. Der kan henvises til den række af initiativer, der er omfattet heraf.

I relation til udlændinge er det efter regeringens opfattelse særligt stødende, at personer, der søger asyl her i landet, allerede i asylansøgningsfasen ved ulovligt arbejde modarbejder disse samfundsmæssige hensyn.

Det er derfor regeringens opfattelse, at straf for ulovligt arbejde i alle tilfælde bør medføre en reel karenstid med hensyn til muligheden for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse. Det gælder, uanset om det ulovlige arbejde er straffet med bøde eller frihedsstraf.

Regeringen foreslår derfor, at udlændinge, som er blevet straffet for at arbejde ulovligt her i landet, først kan meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse efter en karenperiode af 10 års – i gentagelsestilfælde 15 års – varighed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9.

3. Skærpelse af straffen for ulovligt arbejde

Af udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 3, følger det bl.a., at en udlænding, der arbejder uden fornøden tilladelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Rigsadvokatens meddelelse nr. 4/2003 om sanktionspåstande i sager om overtrædelse af udlændingelovens § 59 afspejler det aktuelle straffniveau. Det følger af meddelelsen, at de anbefalede sanktionspåstande i sager om overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 3, er bøde på 400 kr. for den første måned, udlændingen arbejder ulovligt her i landet, og derefter stigende med 150 kr. pr. måned.

Regeringen anser det aktuelle straffniveau for utilstrækkeligt.

Ved lov nr. 428 af 9. juni 2004 om ændring af udlændingeloven (Skærpelse af straffniveauet m.v. for ulovlig beskæftigelse af udlændinge), fordobledes strafferammen for ulovlig beskæftigelse af udlændinge, jf. udlændingelovens § 59, stk. 2, fra bøde eller fængsel indtil 1 år til bøde eller fængsel indtil 2 år. Loven indebar endvidere en udvidelse af de omstændigheder, der betragtes som skærpene i forhold til straffastsættelsen, jf. udlændingelovens § 59, stk. 3. Ved udmålingen af straffen for ulovlig beskæftigelse af udlændinge skal det således betragtes som en skærpene omstændighed, at overtrædelsen er begået forsætligt, at der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende, eller at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Det fremgår af lovens forarbejder, jf. Folketingstidende 2003-2004, tillæg A, s. 7447, at der ved lovændringen er tilsigtet en skærpelse af bødeniveauet i sager, hvor der ikke idømmes frihedsstraf, fra 3.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. påbegyndt måned til 10.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. påbegyndt måned. Det fremgår endvidere, at der i tilfælde, hvor der foreligger skærpene omstændigheder efter § 59, stk. 3, er tilsigtet en skærpelse af bødeniveauet fra 10.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. påbegyndt måned til 20.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. påbegyndt måned. Ligeledes fremgår det, at i sager, hvor der foreligger en flerhed af skærpene omstændigheder – f.eks. hvor overtrædelsen er begået forsætligt, og hvor den pågældende herved har opnået en økonomisk fordel – skal dette betragtes som en særlig skærpene omstændighed og medføre, at den vejledende bødestørrelse på 20.000 kr. pr. beskæftiget udlænding pr. påbegyndt måned fraviges i skærpene retning.

Rigsadvokatens vejledende retningslinjer for bødepåstande m.v. i sager om overtrædelse af udlændingelovens § 59 er ved Rigsadvokatens meddelelse nr. 3/2004 af 26. oktober 2004 justeret i overensstemmelse hermed.

Regeringen finder, at der som led i bekæmpelsen af illegal arbejdskraft er behov for en tilsvarende fordobling af strafferammen for ulovligt arbejde. Det er endvidere regeringens opfattelse, at der bør idømmes frihedsstraf, når udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet, og når der samtidig er tale om arbejdsforhold af længere varighed (som udgangspunkt over et år), gentagelsestilfælde eller tilfælde af systematisk overtrædelse af reglerne. Endvidere foreslås det, at bødeniveauet, hvor der ikke idømmes frihedsstraf, forhøjes til 1.000 kr. den første måned, udlændingen arbejder ulovligt her i landet, og derefter stigende med 500 kr. pr. måned.

Det foreslås på den baggrund, at udlændingeloven ændres, således at den, der arbejder her i landet uden fornøden tilladelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 27 og 28.

4. Kriminalisering af bistand til ulovligt arbejde

Efter udlændingelovens § 13, stk. 1, 1. pkt., skal udlændinge have arbejdstilladelse for at tage lønnet beskæftigelse, for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller for mod eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet. Arbejdstilladelse kræves tillige til beskæftigelse på dansk skib eller luftfartøj, der som led i rutefart eller i øvrigt regelmæssigt ankommer til dansk havn eller lufthavn, jf. udlændingelovens § 13, stk. 1, 2. pkt.

I udlændingelovens § 14, stk. 1, opregnes en række udlændinge, som er fritaget for krav om arbejdstilladelse. Det drejer sig bl.a. om statsborgere i de andre nordiske lande, flygtninge, udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens familiesammenføringsbestemmelser samt udlændinge med tidsubegrænset opholdstilladelse.

Efter udlændingelovens § 14, stk. 2, kan ministeren for flygtninge, indvandrere og integration bestemme, at andre udlændinge er fritaget for krav om arbejdstilladelse. Regler herom er fastsat i § 33 i bekendtgørelse nr. 582 af 10. juli 2002 om udlændinges adgang her til landet (udlændingebekendtgørelsen). Det fremgår heraf, at bl.a. personale i udenlandske tog og biler i international trafik er fritaget for arbejdstilladelse, og at bl.a. videnskabsmænd, kunstnere, montører og professionelle idrætsudøvere på visse nærmere angivne betingelser er fritaget for arbejdstilladelse for et tidsrum af tre måneder fra indrejsen.

Bortset fra i de anførte tilfælde har udlændinge ikke ret til at arbejde her i landet. Dette har navnlig praktisk betydning for en række udlændinge, der – eksempelvis som turister – opholder sig her i landet enten visumfrit eller i medfør af et visum.

Efter udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 3, straffes den, som opholder sig her i landet eller arbejder uden fornøden tilladelse, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Det følger endvidere af udlændingelovens § 59, stk. 2, at den, der beskæftiger en udlænding uden fornøden arbejdstilladelse eller i strid med de for en arbejdstilladelse fastsatte betingelser, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en skærpende omstændighed, at overtrædelsen er begået forsætligt, at der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, eller at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet, jf. udlændingelovens § 59, stk. 3.

Efter udlændingelovens § 59, stk. 5, nr. 2, straffes den, der forsætligt bistår en udlænding med ulovligt at opholde sig her i landet, med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Ved dom af 13. januar 2003 har Vestre Landsret fastslået, at en udlænding, som er fritaget for krav om visum eller opholder sig her i landet i medfør af et visum, ikke kan anses for at opholde sig ulovligt her i landet, blot fordi den pågældende under opholdet arbejder uden fornøden tilladelse. Den, som forsætligt bistår en udlænding med at opholde sig her i landet, kan således ikke i medfør af udlændingelovens § 59, stk. 5, straffes for forsætlig bistand til ulovligt ophold, selvom den pågældende derved bistår udlændingen med at arbejde her i landet og er bekendt hermed.

Regeringen finder, at personer, der ved at stille husrum m.v. til rådighed for en udlænding forsætligt bistår denne med at arbejde ulovligt her i landet, skal kunne straffes på samme måde som personer, der beskæftiger en udlænding uden fornøden tilladelse.

Det foreslås på den baggrund, at udlændingeloven ændres, således at den, der ved at stille husrum m.v. til rådighed for en udlænding forsætligt bistår den pågældende med at arbejde her i landet uden fornøden tilladelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 29 og 30.

5. Senere tidsubegrænset opholdstilladelse ved idømmelse af ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a

En udlænding, der er dømt for kriminelle forhold, kan først efter udløbet af en vis karenstid (mellem 2 og 15 år alt efter karakteren af den idømte sanktion) opnå tidsubegrænset opholdstilladelse. Idømmes en udlænding ubetinget fængsel i 2 år eller derover for visse nærmere angivne straffelovsovertrædelser, kan den pågældende ikke opnå tidsubegrænset opholdstilladelse. Der henvises til udlændingelovens §§ 11, stk. 7 og 8, og 11 a.

De nævnte karenstidsbestemmelser tager højde for frihedsstraf samt sanktioner idømt efter straffelovens §§ 68-70, dvs. de almindelige strafferetlige sanktionsformer.

Ved lov nr. 469 af 7. juni 2001 om ændring af straffeloven og lov om social service indførtes mulighed for, at unge under 18 år kan idømmes en ungdomssanktion i form af en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed, jf. straffelovens § 74 a. Loven trådte i kraft den 1. juli 2001.

Efter straffelovens § 74 a kan retten bestemme, at en person, der på gerningstiden ikke var fyldt 18 år, og som har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, skal undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling af 2 års varighed, hvis det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. lovforslag nr. L 210 af 28. marts 2001 om ændring af straffeloven og lov om social service (Ungdomskriminalitet), at ungdomssanktionen kan anvendes i sager, hvor domstolene ellers ville idømme en ubetinget fængselsstraf i intervallet fra 30 dage op til ca. et år. Det fremgår endvidere af forarbejderne, at det dog ikke vil være udelukket at anvende sanktionen over for unge, der står til en lidt længere ubetinget fængselsstraf, f.eks. på 1 år og seks måneder, hvis ungdomssanktionen anses for mere formålstjenlig end almindelig fængselsstraf.

Regeringen finder, at også ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a bør medføre en vis karenstid med hensyn til muligheden for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse.

Det foreslås, at karenstiden fastsættes til 2 år efter foranstaltningens ophør. Når karenstiden begrænses til 2 års varighed, skyldes det, at anvendelse af ungdomssanktionen efter forarbejderne til straffelovens § 74 a forudsætter, at foranstaltningen må anses for formålstjenlig til at imødekomme den unges særlige behov for behandling, og at det således er en forudsætning for anvendelse af ungdomssanktionen, at den unge efter en individuel vurdering ikke findes uegnet til behandling inden for det sociale system.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8.

6. Afskaffelse af madkasseordningen og videreførelse af motivationsfremmende foranstaltninger ved en ændring af ydelsessystemet m.v.

6.1. Den gældende ordning

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, får asylansøgere m.fl., herunder afviste asylansøgere, som udgangspunkt udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejses eller udsendes (tvangsmæssigt) af landet. Bestemmelsen indebærer således, at asylansøgere som udgangspunkt får udbetalt kontante ydelser til dækning af udgifter til underhold. Det samme gælder for udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet, fordi de pågældendes opholdstilladelse er bortfaldet eller inddraget, eller fordi de pågældende er udvist eller afvist efter udlændingelovens regler herom. Der kan henvises til udlændingelovens § 42 a, stk. 2.

Underholdsforpligtelsen gælder ikke, bl.a. hvis udlændingen har indgået ægteskab med en herboende person, hvis udlændingens opholdssted ikke kendes, eller hvis udlændingen har ret til hjælp til forsørgelse efter anden lovgivning. Der kan henvises til udlændingelovens § 42 a, stk. 3.

Ved lov nr. 292 af 30. april 2003 om ændring af udlændingeloven (Reform af aktiverings- og undervisningsindsatsen over for voksne asylansøgere m.v. og af systemet vedrørende udbetaling af kontante ydelser til asylansøgere m.v.), jf. herved Folketingstidende 2002/2003, Tillæg C, s. 342, blev der foretaget en grundlæggende ændring af systemet for udbetaling af kontante ydelser til asylansøgere m.v. Med ændringen har udlændinge omfattet af underholdsforpligtelsen normalt mulighed for at modtage kontante ydelser i form af

- grundydelse (til dækning af udgifter til kost),
- forsørgertillæg for op til to børn (til dækning af udgifter til både barnets kost og tøj m.v. samt lommepenge),
- nedsat forsørgertillæg for op til yderligere to børn (til dækning af udgifter til barnets kost) og
- tillægsydelse ved opfyldelse af den med indkvarteringsoperatøren indgåede kontrakt om undervisning og aktivering m.v. (til dækning af udgifter til tøj m.v. samt lommepenge).

Grundydelse udbetales til udlændinge, der ikke er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning.

Grundydelsen i 2003-beløb udgør pr. dag 40,71 kr., dog kun 32,23 kr. for udlændinge, der her i landet samlever i ægteskab eller samlivsforhold.

Der udbetales endvidere et forsørgertillæg pr. barn til udlændinge, der modtager grundydelse, eller som er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, hvis udlændingen har forsørgelsespligt over for et barn under 18 år. Der kan højst udbetales to forsørgertillæg pr. familie. Har udlændingen forsørgelsespligt over mere end to børn under 18 år, får udlændingen udbetalt et nedsat forsørgertillæg pr. barn ud over to børn. Der kan højst udbetales to nedsatte forsørgertillæg pr. familie.

Forsørgertillægget i 2003-beløb for udlændinge, der er registreret som asylansøgere og har en ansøgning om asyl i Danmark under behandling (den såkaldte fase 2 eller registreringsfasen), udgør pr. dag 64,46 kr. for udlændinge, der modtager grundydelse, og 23,75 kr. for udlændinge, der ikke

modtager grundydelse, fordi de pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning.

Forsørgertillægget i 2003-beløb for udlændinge, der befinder sig i den indledende fase, hvor det undersøges, om Danmark er ansvarlig for behandlingen af den indgivne ansøgning (den såkaldte fase 1 eller Dublinfasen), og for udlændinge, der er i udsendelsesposition som følge af endeligt afslag på asyl m.v. eller afgørelse om udsendelse efter Dublin-konventionen (den såkaldte fase 3 eller udsendelsesfasen), udgør pr. dag 47,50 kr. for udlændinge, der modtager grundydelse, og 6,79 kr. for udlændinge, der ikke modtager grundydelse, fordi de pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning.

Nedsat forsørgertillæg i 2003-beløb udgør pr. dag 33,93 kr. Nedsat forsørgertillæg udbetales ikke til udlændinge, der ikke modtager grundydelse, fordi de pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning.

Tillægsydelse udbetales til udlændinge, som har overholdt den med indkvarteringsoperatøren indgåede kontrakt om aktivering og undervisning m.v., jf. udlændingelovens § 42 c. Der udbetales endvidere tillægsydelse til udlændinge, der er uledsagede og under 18 år eller under 18 år og ikke betragtes som hørende til en af eller begge sine forældres familie.

Tillægsydelsen i 2003-beløb for asylansøgere i fase 2 (registreringsfasen) udgør pr. dag 23,75 kr., mens tillægsydelsen for udlændinge i fase 1 (Dublinfasen) og fase 3 (udsendelsesfasen) pr. dag udgør 6,79 kr.

Der kan i det hele om de enkelte ydelser henvises til udlændingelovens § 42 b.

Som anført forudsættes grundydelsen og det nedsatte forsørgertillæg, der alene udbetales til udlændinge indkvarteret på indkvarteringssteder uden en vederlagsfri bospisningsordning, at dække udlændingens og dennes børns udgifter til kost. Dagsatsen er den samme, uanset hvilken fase udlændingen befinder sig i.

Forsørgertillægget forudsættes at dække udlændingens udgifter til barnets kost, tøj m.v. og lommepege. Forsørgertillægget udbetales med forskellig dagsats afhængig af, om udlændingen er indkvarteret på et indkvarteringssted med eller uden en vederlagsfri bospisningsordning, og afhængig af, hvilken fase udlændingen befinder sig i.

Tillægsydelsen – der udbetales, uanset om udlændingen er indkvarteret på et indkvarteringssted med eller uden en vederlagsfri bospisningsordning – forudsættes at dække udlændingens udgifter til tøj m.v. og lommepege. Tillægsydelsen udbetales med forskellig dagsats afhængig af, hvilken fase udlændingen befinder sig i.

For at hindre misbrug af udlændingelovens tilladelsessystem og med henblik på at motivere udlændingen til en bestemt adfærd kan Udlændingestyrelsen i visse tilfælde beslutte, at udlændingen ikke skal have dækket sine udgifter til underhold i form af kontante ydelser, men alene skal modtage kost og logi i naturalier samt nødvendige sundhedsmæssige ydelser (madkasseordningen).

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 9, kan Udlændingestyrelsen således bestemme, at en udlænding omfattet af underholdsforpligtelsen alene skal modtage kost og logi i naturalier samt nødvendige sundhedsmæssige ydelser, bl.a. hvis udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, hvis udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, eller hvis udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse, m.v.

Hertil kommer, at Udlændingestyrelsen i visse tilfælde skal lade en udlænding omfatte af madkasseordningen.

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 10, skal Udlændingestyrelsen således, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding omfattet af underholdsforpligtelsen alene skal modtage kost og logi i naturalier samt nødvendige sundhedsmæssige ydelser, hvis udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og ikke medvirker til sagens oplysning, eller hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil.

Madkasseordningen blev indført ved lov nr. 407 af 10. juni 1997 om ændring af udlændingeloven (Optagelse af fingeraftryk og personfoto, foranstaltninger over for udlændinge, der ikke medvirker til udsendelse m.v., og foranstaltninger over for den, der medvirker til, at en udlænding opnår opholdstilladelse ved svig, m.v.), jf. herved Folketingstidende 1996/1997, Tillæg C, s. 636. Ordningen blev udvidet ved lov nr. 473 af 1. juli 1998 om ændring af udlændingeloven og straffeloven (Tidsubegrænset opholdstilladelse, asyl, familiesammenføring og udvisning m.v.), jf. herved Folketingstidende 1997/1998, Tillæg C, s. 503, og atter udvidet og præciseret ved lov nr. 291 af 30. april 2003 om ændring af udlændingeloven (Skærpelse af udsendelsesforanstaltningerne, effektivisering af sagsbehandlingen vedrørende ansøgninger om humanitær opholdstilladelse m.v.), jf. herved Folketingstidende 2002/2003, Tillæg C, s. 338.

Udlændingestyrelsen kan efter en konkret vurdering undlade at anvende ordningen, hvis anvendelsen heraf efter udlændingens personlige og familiemæssige forhold vil virke særligt belastende for udlændingen.

Beslutningen om at anvende madkasseordningen over for en udlænding betyder, at den pågældende ikke får udbetalt kontante ydelser, men alene får kost m.v. i form af udlevering af en madkasse og hygiejneartikler m.v. hver 14. dag, logi på et indkvarteringssted for asylansøgere eller lignende og nødvendige sundhedsmæssige ydelser. Børn mellem syv og 18 år, hvis familie er omfattet af madkasseordningen, modtager en supplerende børnepakke hver 14. dag. Familier med børn under syv år omfattes efter gældende praksis ikke af madkasseordningen.

6.2. Regeringens overvejelser og forslag

Efter regeringens opfattelse har madkasseordningen som motivationsfremmende foranstaltning i relation til bl.a. afviste asylansøgere medvirket til udrejse fungerer tilfredsstillende. Regeringen lægger stor vægt på, at der fortsat er mulighed for at benytte sig af motiverende foranstaltninger i de tilfælde, hvor dette allerede i dag er muligt.

Samtidig har regeringen løbende vurderet, om madkasseordningen som motivationsfremmende foranstaltning er den mest hensigtsmæssige løsning, eller om samme motivationsfaktor kunne opnås på anden vis.

Det er regeringens opfattelse, at udsigten til ikke at kunne få udbetalt lomme penge og tøjpenge er det centrale motivationsmæssige element med henblik på at sikre, at udlændingen medvirker til at udrejse etc.

Efter regeringens opfattelse er det således ikke i sig selv afgørende, om asylansøgerens kost udleveres i naturalier eller udbetales som kostpenge.

Regeringen foreslår derfor, at madkasserne erstattes af kostpenge.

En sådan ordning vil være mindre omkostningskrævende end den hidtidige madkasseordning og svarer samtidig administrativt til ordningen vedrørende kontante ydelser til asylansøgere i åbenbart grundløs haster-proceduren (ÅGH-proceduren), som denne blev ændret pr. 1. oktober 2004.

Forslaget indebærer, at udlændinge, der ikke medvirker til at udrejse etc., og som er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, fortsat som udgangspunkt ikke får udbetalt nogen form for kontante ydelser. Endvidere indebærer forslaget, at sådanne udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted uden en vederlagsfri bospisningsordning, som udgangspunkt ikke kan få udbetalt ydelser til dækning af andet end kostudgifter (dvs. grundydelse samt – hvis udlændingen har børn – den del af forsørgertillægget, der angår dækning af udgifter til kost og eventuelt nedsat forsørgertillæg).

I øvrigt videreføres den praksis, der er anlagt ved anvendelsen af madkasseordningen, uændret. Det indebærer bl.a., at Udlændingestyrelsens afgørelser om motivationsfremmende foranstaltninger i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 9 og 10, kan påklages til Integrationsministeriet, jf. udlændingelovens § 46. Ligeledes opretholdes den nuværende praksis anlagt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 10, nr. 2, hvorefter en afvist asylansøger skal være omfattet af madkasseordningen i fire uger, forinden politiet kan indstille den pågældende til overflytning til et udsendelsescenter.

Udlændingestyrelsen kan undlade at anvende ordningen, hvis anvendelsen heraf efter udlændingens personlige og familiemæssige forhold vil virke særligt belastende for udlændingen. I praksis har Udlændingestyrelsen ikke anvendt madkasseordningen over for gravide, familier med børn under syv år og personer med kostrelaterede lidelser, herunder diabetes og fødevareallergi. Baggrunden herfor er, at indholdet i madkassen ikke dækker disse personers særlige behov. Ligeledes har uledsagede mindreårige asylansøgere været undtaget ordningen, ligesom Udlændingestyrelsen i andre helt særlige tilfælde har undladt at anvende ordningen.

For så vidt angår gravide, familier med børn under syv år og personer med kostrelaterede lidelser indebærer forslaget, at disse personer fremover vil være omfattet af den nye ordning. Udbetaling af kontante ydelser vil således give de pågældende mulighed for at tilpasse kosten til eventuelle særlige behov.

Hvis den nye ordning på grund af udlændingens personlige og familiemæssige forhold vil virke særligt belastende for udlændingen, kan Udlændingestyrelsen dog fortsat undlade at anvende ordningen. Det vil bl.a. fortsat være tilfældet for så vidt angår uledsagede mindreårige asylansøgere og personer med visse former for livstruende sygdomme. Der kan også foreligge andre særlige grunde, der bevirker, at ordningen ikke bør finde anvendelse.

Der blev med virkning fra 5. august 2004 indført en ordning med udlevering af supplerende børnepakker til børn over 7 år i familier, der har været omfattet af madkasseordningen. En børnepakke indeholder frugt, søde sager, sodavand m.v. Denne ordning videreføres uændret, og der åbnes samtidig op for, at børnepakken vil kunne udleveres til alle børn uanset alder.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 16.

7. Præcisering af adgangen til udlevering af naturalieydelse til asylansøgere m.fl.

Udlevering af naturalieydelser til asylansøgere m.fl. som led i Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse efter udlændingeloven, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, er ikke i dag beskrevet i udlændingeloven, men bygger på en ikke-lovfæstet praksis, der er oparbejdet gennem en årrække. Denne praksis har tidligere været beskrevet i anmærkningerne til finansloven.

Fra 2004 fremgår udleveringen af naturalieydelser af finansloven (§ 18.21.02.40 og § 18.21.02.50 og anmærkningerne hertil), ligesom udleveringen er beskrevet i en tekstanmærkning til finansloven (tekstanmærkning nr. 108 til § 18.21.02), der indebærer en præcisering af udmøntningen af underholdsforpligtelsen i forhold til asylansøgere m.fl. i de tilfælde, hvor udmøntningen sker i form af udlevering af naturalieydelser i stedet for eller som supplement til udbetaling af kontante ydelser. Endelig fremgår det af anmærkningen til tekstanmærkningen, at præciseringen vil blive søgt indarbejdet i udlændingeloven ved kommende lovforslag om ændring af udlændingeloven.

På den baggrund foreslås det, at adgangen til at udlevere naturalieydelser til asylansøgere m.fl. fremover reguleres i udlændingeloven.

Regeringen finder i den forbindelse, at den mere detaljerede regulering af adgangen til at udlevere naturalieydelser bør foretages ved administrativt fastsatte forskrifter. Det foreslås derfor, at integrationsministeren i relation til adgangen til at udlevere naturalieydelser til asylansøgere m.fl. bemyndiges til at fastsætte nærmere regler herom, herunder for så vidt angår indholdet og omfanget af naturalieydelser.

Adgangen til naturalieydelser forudsætter en principiel stillingtagen til, om sådanne ydelser skal kunne udleveres og bør derfor reguleres ved lov, men det nærmere indhold af disse ydelser er detailregulering baseret på en række nærmere bestemte forudsætninger og behov af mere praktisk orienteret karakter, herunder spørgsmål om, hvorvidt asylansøgeren er indkvarteret på et indkvarteringssted med en vederlagsfri bospisningsordning, om asylansøgeren befinder sig i modtagelses- eller udsendelsesfasen, om asylansøgeren er omfattet af madkasseordningen eller den nye ordning, der foreslås indført, etc.

Også lovtekniske hensyn, herunder hensynet til lovstoffets overskuelighed, og at loven indskrænker sig til at angive de centrale regler, taler herfor.

Dette indebærer, at udlændingelovens regulering af naturalieydelse ikke vil have samme detaljeringsgrad som reguleringen af udbetalingen af kontante ydelser. Baggrunden herfor er, at spørgsmålet om størrelsen af kostpenge og andre mere grundlæggende kontante ydelser i relation til en udlændings underhold efter regeringens opfattelse bør være et parlamentarisk anliggende.

Den nævnte bemyndigelse vil blive udmøntet i overensstemmelse med beskrivelsen af adgangen til udlevering af naturalieydelse til asylansøgere m.fl. i finansloven for 2004.

Der henvises til lovforslagets 1, nr. 17.

8. Præcisering af oplysningspligten i udlændingelovens § 40 og styrkelse af oplysningsgrundlaget i sager om helbredsbetaget humanitær opholdstilladelse m.v.

Efter udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. pkt., skal en udlænding meddele de oplysninger, som er nødvendige til bedømmelsen af, om en tilladelse i henhold til udlændingeloven kan gives, inddrages eller bortfalde, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet.

Det følger af princippet i udlændingelovens § 40, at en udlænding, om hvem der verserer en sag hos udlændingemyndighederne, som udgangspunkt selv bærer ansvaret for at tilvejebringe de oplysninger, der er nødvendige for sagens afgørelse. Det kan f.eks. være oplysninger om udlændingens alder, helbred, uddannelses- og erhvervmæssig baggrund, familiemæssige relationer og opholdsgrundlag i Danmark.

I relation til denne oplysningspligt finder regeringen for det første, at det bør fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen, at oplysningspligten også indebærer en forpligtelse for udlændingen til at meddele de oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om udlændingen arbejder lovligt her i landet.

Formålet hermed er at forebygge, at der opstår tvivl om, at også personer, der lovligt opholder sig her i landet – i praksis navnlig personer, som ikke i medfør af udlændingelovens § 14 er fritaget for krav om arbejdstilladelse – kan afkræves de oplysninger, som er nødvendige for at vurdere, om den pågældende lovligt udfører arbejde her i landet.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 14.

Regeringen finder for det andet, at der er anledning til at styrke oplysningsgrundlaget i sager om helbredsbetaget humanitær opholdstilladelse.

Udlændingelovens bestemmelse om humanitær opholdstilladelse (i dag lovens § 9 b) blev indsat ved lov nr. 323 af 6. juni 1985. Efter bestemmelsens stk. 1 kan der gives opholdstilladelse, når væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for at imødekomme ansøgningen. Ansøgning om helbredsbetaget humanitær opholdstilladelse indgives direkte til Integrationsministeriet og behandles således kun i én instans.

Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår det bl.a., at der ikke indlægges særlige begrænsninger i bestemmelsen, når det drejer sig om de ganske særlige omstændigheder, som kan begrunde opholdstilladelse. De pågældende hensyn skal dog tale afgørende for, at opholdstilladelse gives, og hermed er det tilkendegivet, at det vil have undtagelsens karakter, at der gives opholdstilladelse.

Det fremgår endvidere bl.a., at de særlige hensyn, som kan begrunde en opholdstilladelse, først og fremmest kan bestå i udlændingens alder, helbredstilstand og andre personlige forhold. Reglen er tiltænkt et snævert anvendelsesområde, og det vil derfor have betydning for vurderingen, med hvilken styrke de enkelte hensyn foreligger, og ikke mindst om de foreligger i kombination.

Efter gældende praksis gives der – i overensstemmelse med det i forarbejderne anførte om bestemmelsens snævre anvendelsesområde – helbredsbetaget humanitær opholdstilladelse til personer, som lider af fysisk eller psykisk sygdom af meget alvorlig karakter, og til personer, der ved en tilbagevenden til et hjemland med vanskelige levevilkår vil være i risiko for at få eller opleve en forværring af et alvorligt handicap.

I sager om helbredsbetaget humanitær opholdstilladelse kan der indgå erklæringer fra både læger, psykologer eller psykiatere. Integrationsministeriet lægger som udgangspunkt den faglige vurdering i de nævnte erklæringer uprøvet til grund.

Integrationsministeriet har gennem de senere år oplevet, at omfanget og karakteren af ansøgninger om humanitær opholdstilladelse har udviklet sig på en måde, som ikke afspejler formålet med bestemmelsen.

Det er således blevet reglen snarere end undtagelsen, at udlændinge, der har fået afslag på asyl, ansøger om humanitær opholdstilladelse. Integrationsministeriet forventer i de kommende år at behandle årligt op mod 1.000 sager om helbredsbetaget humanitær opholdstilladelse.

Endvidere indsender udlændinge, der ansøger om helbredsbetaget humanitær opholdstilladelse, ofte helbredsbeholdninger udstedt af personer, der ikke har de faglige forudsætninger for at stille de diagnoser, der anføres til støtte for de pågældende udlændinges ansøgninger.

Regeringen ønsker på den baggrund at styrke oplysningsgrundlaget i sager om helbredsbetaget humanitær opholdstilladelse.

Det foreslås derfor, at Integrationsministeriet vil kunne indhente foreliggende helbredsoplysninger i sager om helbredsbetaget humanitær opholdstilladelse uden ansøgers samtykke, og at det præciseres, at helbredsforhold som udgangspunkt skal dokumenteres af personer med lægefaglig baggrund.

For så vidt angår de foreliggende helbredsbevægelses oplysninger tilbyder Dansk Røde Kors efter aftale med Udlændingestyrelsen samtlige asylansøgere medicinsk modtagelse umiddelbart efter ankomsten til Danmark. Den medicinske modtagelse omfatter bl.a. en indledende helbredsundersøgelse forestået af en sygeplejerske samt efterfølgende visitation til en læge efter behov. Dansk Røde Kors, Asylafdelingen, udarbejder på baggrund af den medicinske modtagelse en journal, der videresendes til det opholdssted, som asylansøgeren udflytter til efter opholdet i modtagecentret.

Herudover sørger indkvarteringsoperatørerne – Dansk Røde Kors, Beredskabsstyrelsen og de kommuner, der driver indkvarteringscentre – efter aftale med Udlændingestyrelsen for, at alle asylansøgere under opholdet her i landet har adgang til sundhedsbehandling ved akut opstået

sygdom samt til visse typer ikke-akut sundhedsbehandling. Alle øvrige typer af ikke-akut sundhedsbehandling skal godkendes af Udlændingestyrelsen.

Særligt med hensyn til helbredsoplysninger til brug for sager om humanitær opholdstilladelse indebærer det snævre anvendelsesområde for bestemmelsen i udlændingelovens § 9 b, at det efter Integrationsministeriets opfattelse må antages, at udlændinge i Danmark, der er så syge, at helbredsbetings humanitær opholdstilladelse kan komme på tale, normalt vil have et veldokumenteret sygdomsforløb i det offentlige behandlingssystem.

Integrationsministeriet har erfaret, at udlændinge, der ansøger om helbredsbetings humanitær opholdstilladelse, ofte undlader at indsende de hos indkvarteringsoperatørerne og Udlændingestyrelsen foreliggende lægefaglige helbredsoplysninger og heller ikke indsender andre erklæringer udarbejdet af personer med lægefaglig baggrund, men i stedet indsender erklæringer fra privatpraktiserende psykologer og andre personer med ikke-lægefaglig baggrund.

Det er som udgangspunkt alene personer med lægefaglig baggrund, der har kompetencen til at stille de diagnoser med hensyn til psykisk sygdom, som kan begrunde meddelelse af helbredsbetings humanitær opholdstilladelse. Psykologer kan have de faglige forudsætninger for at udrede og behandle nogle helbredsforhold og lidelser, herunder traumer, men psykologer har ikke den formelle kompetence til at diagnosticere psykisk sygdom.

Det kan derfor efter Integrationsministeriets opfattelse give anledning til tvivl, om diagnoser med hensyn til psykisk sygdom stillet af psykologer m.v. i tilstrækkeligt omfang giver et retvisende billede af de pågældende udlændinges helbredsforhold.

Det foreslås derfor, at der i udlændingelovens § 9 b tilvejebringes udtrykkelig hjemmel til uden ansøgerens samtykke at indhente helbredsoplysninger fra indkvarteringsoperatøren og Udlændingestyrelsen til brug for sager om helbredsbetings humanitær opholdstilladelse.

En sådan bestemmelse vil give Integrationsministeriet mulighed for at tilvejebringe et sammenligningsgrundlag i sager, hvor det kan give anledning til tvivl, om indsendte erklæringer giver et retvisende billede af den pågældende udlændings helbredsforhold.

Integrationsministeriet vil overveje, om der er behov for at tilrettelægge den medicinske modtagelse ved Dansk Røde Kors således, at det skriftlige materiale udarbejdet i forbindelse hermed uden vanskeligheder kan lægges til grund i sager om helbredsbetings humanitær opholdstilladelse. Integrationsministeriet vil drøfte dette spørgsmål med Dansk Røde Kors og udlændingestyrelsen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4.

Regeringen ønsker endvidere at præcisere, at helbredsbetings humanitær opholdstilladelse som udgangspunkt forudsætter, at de relevante helbredsforhold er dokumenteret af personer med lægefaglig baggrund. Erklæringer fra psykologer og andre personer med ikke-lægefaglig baggrund vil derfor navnlig have betydning i det omfang, de supplerer eller uddyber oplysninger om helbredsforhold afgivet af en person med lægefaglig baggrund, men kan ikke i sig selv anvendes som dokumentation for en given diagnose med hensyn til psykisk sygdom. Dette indebærer, at der i nogle sager vil kunne gives afslag på helbredsbetings humanitær opholdstilladelse alene under

henvisning til, at helbredsforhold i sagen ikke er dokumenteret af personer med lægefaglig baggrund.

Dette vil efter regeringens opfattelse ikke alene give et mere fagligt forsvarligt grundlag at afgøre sager om helbredsbetings humanitær opholdstilladelse på, men vil også indebære, at udlændinge motiveres til i videre omfang af egen drift at indsende foreliggende helbredsoplysninger udarbejdet af personer med lægefaglig baggrund til brug for behandlingen af disse sager.

Regeringen finder endvidere anledning til at præcisere, at udlændinge som udgangspunkt selv afholder eventuelle udgifter forbundet med at fremskaffe de nødvendige oplysninger i en sag. Normalt vil sådanne oplysninger kunne fremskaffes uden besvær og uden udgifter af betydning for den pågældende udlænding. Det kunne være oplysninger om alder, uddannelses- og erhvervsmæssig baggrund, familiemæssige relationer og opholdsgrundlag i Danmark.

Særligt med hensyn til helbredsoplysninger til brug for sager om humanitær opholdstilladelse hænger spørgsmålet om betaling sammen med det snævre anvendelsesområde for disse sager. Det vil således som nævnt efter Integrationsministeriets opfattelse normalt være således, at udlændinge i Danmark, der er så syge, at de opfylder betingelserne for helbredsbetings humanitær opholdstilladelse, vil have et veldokumenteret sygdomsforløb i det offentlige behandlingssystem. Dette vil indebære, at også de nødvendige helbredsoplysninger kan indgå i sagerne, uden at dette medfører besvær eller udgifter af betydning for de pågældende udlændinge.

Folketingets Ombudsmand har over for Integrationsministeriet rejst spørgsmålet om, i hvilket omfang udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. pkt., danner fornøden hjemmel til at forpligte udlændinge til at afholde udgifterne til de erklæringer, der indgår i sager om helbredsbetings humanitær opholdstilladelse.

Efter regeringens opfattelse er området for helbredsbetings humanitær opholdstilladelse præget af, at udlændinge på baggrund af urealistiske forventninger til muligheden for at opnå humanitær opholdstilladelse afholder store udgifter til udarbejdelse af helbredserklæringer hos psykologer og andre personer med ikke-lægefaglig baggrund, som ikke vil kunne føre til det for udlændingen ønskede resultat.

Dette fører ikke regeringen til den slutning, at det offentlige generelt bør afholde disse udgifter i stedet for udlændingen, men snarere, at udgifterne bør søges begrænset. Den ovenfor nævnte præcisering, hvorefter helbredsbetings humanitær opholdstilladelse som udgangspunkt forudsætter, at de relevante helbredsforhold er dokumenteret af personer med lægefaglig baggrund, vil medvirke hertil.

Herudover vil regeringen i udlændingelovens § 40 indsætte en udtrykkelig bestemmelse om, at myndighederne ikke er forpligtet til at afholde udgifter til erklæringer m.v., som en udlænding har indhentet til brug for behandlingen af en sag efter udlændingeloven, medmindre myndighederne forinden har givet skriftligt tilsagn om at betale herfor. Der indsættes i den forbindelse en udtrykkelig bestemmelse om, at spørgsmål om betaling ikke kan påklages.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 15 og 19.

9. Præcisering af Flygtningenævnets uafhængighed

9.1. Den gældende ordning

Flygtningenævnet blev oprettet ved lov nr. 226 af 8. juni 1983.

Flygtningenævnet består i dag af en formand og et af integrationsministeren nærmere fastsat antal næstformænd og andre medlemmer, jf. udlændingelovens § 53, stk. 1. Ved nævnets behandling af en sag medvirker foruden formanden eller en af næstformændene to medlemmer, der beskikkes af integrationsministeren. Et af de to medlemmer skal være medlem af Det Danske Advokatsamfund og beskikkes efter indstilling fra Advokatrådet, jf. § 53, stk. 2. Det andet af de to medlemmer udpeges af integrationsministeren.

Efter udlændingelovens § 53, stk. 7, skal nævnets formand og næstformænd være dommere. Indstilling om, hvilke dommere man vil foreslå beskikket som medlemmer af nævnet afgives af domstolene via Domstolsstyrelsen til Integrationsministeriet.

Der stilles ikke i øvrigt udtrykkelige krav til nævnsmedlemmernes uddannelse eller øvrige kvalifikationer, bortset fra at det må anses som forudsat, at Advokatrådet udpeger medlemmer, som har en vis praktisk erfaring fra advokatvirksomhed. I praksis er de medlemmer, der udpeges af integrationsministeren, juridiske medarbejdere placeret i Integrationsministeriets departement, dog ikke i Flygtningenævnets Sekretariat.

Flygtningenævnet er et domstolslignende organ, og nævnet kan ikke modtage direktiver fra regeringen eller Folketinget.

Endvidere kan nævnets enkelte medlemmer ikke modtage eller søge instruktion fra hverken den beskikkende eller indstillende myndighed eller organisation, jf. § 53, stk. 2, 3. pkt. Nævnsmedlemmerne er således funktionelt uafhængige af den beskikkende eller indstillende myndighed, og medlemmerne er ikke retligt forpligtede til at efterkomme instrukser eller henstillinger om deres virke som medlemmer af Flygtningenævnet. Medlemmerne bedømmer den enkelte sag i Flygtningenævnet ud fra deres personlige vurdering og overbevisning.

Selv om nævnsmedlemmerne fra Integrationsministeriet som ansatte i ministeriet i øvrigt måtte være underlagt ministerens instruks, kan integrationsministeren således ikke instruere medlemmerne af Flygtningenævnet.

Nævnets medlemmer beskikkes for en periode på højst fire år, dog således at genbeskikkelse kan finde sted, jf. udlændingelovens § 53, stk. 7. I praksis bliver de enkelte nævnsmedlemmer altid genbeskikket, såfremt de ønsker det.

9.2. Ændring i beskikkelsesordningen

I en rapport af 8. juli 2004 over besøg i Danmark den 13.-16. april 2004 har Europarådets menneskerettighedskommissær Alvaro Gil-Robles bl.a. anført, at Flygtningenævnets uafhængighed bør sikres.

På baggrund af konklusionerne i Alvaro Gil-Robles-rapporten og henset til betydningen af nævnets afgørelser samt den store politiske bevågenhed, dette område har, foreslår regeringen, at der foretages en præciserende lovændring af reglerne om nævnsmedlemmers beskikkelsesordning, således at nævnets uafhængighed bliver yderligere understreget.

Den gældende ordning har ikke i praksis givet grund til at sætte spørgsmål ved Flygtningenævnets uafhængighed, og integrationsministeren har ikke i praksis søgt at udøve indflydelse på Flygtningenævnets virksomhed. Det kan dog ud fra mere principielle overvejelser anses for mest rigtigt, at integrationsministeren afskæres fra den formelle mulighed for at udøve indirekte indflydelse på Flygtningenævnets virksomhed, der følger af kompetencen til at beskikke og genbeskikke nævnsmedlemmer.

Regeringen foreslår derfor, at kompetencen til at beskikke formænd, næstformænd og andre nævnsmedlemmer overflyttes fra integrationsministeren til Flygtningenævnets formandskab.

Det foreslås, at ordningen opbygges således, at formandskabet ved førstegangsbeskikkelser anmoder domstolene, Advokatrådet og integrationsministeren om at afgive indstilling om forslag til medlemmer, hvorefter medlemmerne beskikkes af formandskabet.

Dommerne vælger blandt deres egne en formand. Formanden skal være landsdommer eller højesteretsdommer. Der foreslås ikke fastsat særlige begrænsninger med hensyn til, hvor længe den pågældende kan besidde hvervet som formand.

Beskikkelsesperioden vil som i dag være højst fire år. Som noget nyt foreslås det – for yderligere at markere uafsætteligheden – at medlemmerne selv anmoder om genbeskikkelse efter beskikkelsesperiodens udløb. Hvis et medlem anmoder om genbeskikkelse, vil medlemmet blive genbeskikkelse.

Endvidere foreslår regeringen, at en beskikkelse bortfalder, når medlemmet ikke længere organisatorisk har den tilknytning, som var baggrunden for den oprindelige beskikkelse. Dette kan f.eks. være, at en ansat i Integrationsministeriet fratræder, at en advokat deponerer sin bestalling eller at en dommer går af. En bestemmelse herom ligger efter regeringens opfattelse i naturlig forlængelse af, at beskikkelse forudsætter en bestemt organisatorisk tilknytning.

Det foreslås endvidere, at medlemmer af Flygtningenævnet kan afbeskikkes efter eget ønske. En bestemmelse herom følger efter regeringens opfattelse naturligt af, at de enkelte medlemmer indstiller sig selv til genbeskikkelse.

Regeringen har overvejet, om man som et alternativ til den foreslåede ordning i stedet skulle fastholde integrationsministerens beskikkelseskompetence og gennemføre en yderligere styrkelse af uafhængigheden ved at indføre regler om, at indstillingerne er bindende for ministeren.

Regeringen finder imidlertid, at beskikkelseskompetencen bør ligge ét sted. Hvis den ovenfor nævnte alternative ordning skulle gennemføres, ville det betyde, at beskikkelseskompetencen reelt ville være hos tre forskellige myndigheder/organisationer: domstolene, Advokatrådet og integrationsministeren. Endvidere ville ordningen indebære, at der skulle foretages en særlig ordning for medlemmerne indstillet af integrationsministeren, idet ministeren ellers fortsat formelt

set ville have mulighed for at udøve indirekte indflydelse på, hvilke medlemmer fra Integrationsministeriet der blev beskikket og genbeskikket. Regeringen finder på denne baggrund, at den foreslåede ordning, hvorefter beskikkelseskompetencen flyttes fra integrationsministeren til Flygtningenævnets formandskab, er en mere hensigtsmæssig understregning af nævnets uafhængighed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 20.

Efter udlændingelovens § 56, stk. 9, fastsætter integrationsministeren Flygtningenævnets forretningsorden efter forhandling med nævnet.

Det foreslås, at Flygtningenævnet selv fastsætter sin forretningsorden. Det forudsættes, at det i praksis er Flygtningenævnets formand, der fastsætter forretningsordenen efter drøftelse med formandskabet og koordinationsudvalget, og at forretningsordenen (bekendtgørelse nr. 717 af 31. august 1995) vil blive revideret i forbindelse med lovens ikrafttræden.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 23.

10. Fremhævelse af hensynet til familiens enhed

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, at enhver har ret til respekt for sit familieliv. Bestemmelsen indebærer ikke en generel og ubetinget ret til familiesammenføring, men at familiesammenføring i særlige tilfælde ikke kan nægtes.

Udlændingelovens regler om familiesammenføring med en ægtefælle, en fast samlever, en registreret partner eller mindreårige børn indeholder dels en række grundbetingelser (krav til parternes alder, krav om fælles bopæl m.v.), dels en række supplerende betingelser (godtgørelse af forsørgelsesevne, boligkrav m.v.). Det er efter loven muligt at gøre undtagelse fra samtlige betingelser for familiesammenføring, hvis Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, tilsiger dette.

Grundbetingelserne, f.eks. 24-års-kravet ved ægtefællesammenføring, jf. udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1, kan fraviges ved, at der gives opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, hvorefter der kan gives opholdstilladelse, hvis ganske særlige grunde taler derfor. Det er i lovforarbejderne til udlændingelovens § 9 c, stk. 1, beskrevet, at bestemmelsen bl.a. skal finde anvendelse i tilfælde, hvor grundbetingelserne for familiesammenføring ikke er opfyldt, og hvor en nægtelse af familiesammenføring konkret måtte være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

I lovens bestemmelser om de supplerende betingelser for familiesammenføring er det udtrykkeligt anført, at der kan ses bort fra betingelsen, såfremt særlige grunde taler imod at kræve betingelsen opfyldt. Det gælder f.eks. tilknytningskravet ved ægtefællesammenføring, jf. udlændingelovens § 9, stk. 7. Det er i lovforarbejderne til de enkelte supplerende betingelser beskrevet, at der anses at foreligge særlige grunde, der taler imod at kræve betingelsen opfyldt i tilfælde, hvor en nægtelse af familiesammenføring konkret måtte være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Opholdstilladelse meddeles i disse tilfælde efter den almindelige familiesammenføringsbestemmelse i udlændingelovens 9, stk. 1.

Der henvises for så vidt angår ovennævnte lovforarbejder til lovforslag nr. L 152 af 28. februar 2002 (Folketingstidende 2001-2002, tillæg A, s. 3952), lovforslag nr. L 6 af 8. oktober 2003 (Folketingstidende 2003-2004, tillæg A, s. 46) og lovforslag nr. L 171 af 20. februar 2004 (Folketingstidende 2003-2004, tillæg A, s. 6196).

Uanset om betingelserne for familiesammenføring i udlændingelovens §§ 9 og 9 c ville være opfyldt, indebærer udlændingelovens § 10, at der i visse tilfælde alligevel ikke kan gives opholdstilladelse.

Efter udlændingelovens § 10, stk. 2-4, kan der som udgangspunkt ikke gives opholdstilladelse i en række i bestemmelsen nærmere angivne tilfælde, bl.a. hvor der foreligger omstændigheder, som kunne medføre udvisning af udlændingen efter reglerne i udlændingelovens kapitel 4, jf. § 10, stk. 2, nr. 4. Såfremt særlige grunde imidlertid taler for at give opholdstilladelse, gøres der undtagelse fra bestemmelsens udgangspunkt om afslag. Det er i lovforarbejderne til udlændingelovens § 10 beskrevet, at der for så vidt angår de særlige forhold, der kan føre til, at der på trods af udgangspunktet om afslag på opholdstilladelse alligevel skal gives en opholdstilladelse, henvises til de særlige forhold, der er opregnet i udlændingelovens § 26, stk. 1.

Efter udlændingelovens § 26 skal der ved afgørelser om udvisning tages hensyn til, om udvisningen må antages at virke særligt belastende, navnlig på grund af en række nærmere forhold opregnet i bestemmelsens stk. 1. De i udlændingelovens § 26, stk. 1, nævnte forhold vedrører bl.a. udlændingens tilknytning til det danske samfund og udlændingens personlige forhold i øvrigt, herunder udvisningens konsekvenser for udlændingens herboende nære familiemedlemmer, jf. § 26, stk. 1, nr. 4. Efter udlændingelovens § 26, stk. 2, kan en udlænding udvises efter udlændingelovens § 22, nr. 4-7, og § 25, medmindre de i § 26, stk. 1, nævnte forhold taler afgørende derimod. Det er i lovforarbejderne til udlændingelovens § 26, stk. 2, beskrevet, at afvejningsreglen – uanset at det klare udgangspunkt er, at undladelse af udvisning ikke kan finde sted – anvendes i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 og 8.

Der henvises til lovforslag nr. L 32 af 13. december 2001 (Folketingstidende 2001-2002, tillæg A, s. 751) og lovforslag nr. L 223 af 31. marts 2004 (Folketingstidende 2003-2004, tillæg A, s. 7717).

I forbindelse med lovforslag om ændringer af adgangen til familiesammenføring, hvor Den Europæiske Menneskerettighedskonvention kan være relevant, har regeringen ud fra det eksisterende retsgrundlag på menneskerettighedsområdet udførligt redegjort for betydningen af relevante konventionsbestemmelser samt domspraksis fra navnlig Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og de danske domstole. Det gælder ikke mindst i tilfælde, hvor hensynet til overholdelsen af internationale konventioner i en konkret sag skal føre til, at der meddeles opholdstilladelse til ansøgeren, uanset at en eller flere af lovens almindelige betingelser ikke er opfyldt.

Der henvises navnlig til afsnit 7.6 i lovforslag nr. L 152 af 28. februar 2002, afsnit 4 i lovforslag nr. L 6 af 8. oktober 2003, og afsnit 3.5 i lovforslag nr. L 171 af 20. februar 2004.

Europarådets menneskerettighedskommissær Alvaro Gil-Robles er i en rapport af 8. juli 2004 om sit besøg i Danmark den 13.-16. april 2004 fremkommet med en række anbefalinger på

udlændingeområdet. Menneskerettighedskommissæren har bl.a. anbefalet, at den beskyttelse af familieliv, som følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, afspejles mere direkte i lovtæksten. Til støtte herfor har kommissæren bl.a. anført, at beskyttelsen af menneskerettighederne er for vigtig til i det store og hele at være overladt til udlændingemyndighedernes skønsmæssige betragtninger i forbindelse med afgørelsen af konkrete sager, men i stedet bør sikres ved klare retsregler.

Det er regeringens opfattelse, at administrationen af udlændingeloven er i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, således som denne konvention er forstået og anvendt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Den måde, der i udlændingeloven er taget højde for Danmarks internationale forpligtelser, er i fuld overensstemmelse med dansk retstradition, hvorefter sådanne forhold reguleres i bemærkningerne til loven.

For at undgå misforståelser er regeringen imidlertid indstillet på at imødekomme menneskerettighedskommissærens anbefaling om, at menneskerettighedsbeskyttelsen afspejles mere direkte i lovtæksten.

Regeringen foreslår derfor, at det i alle relevante bestemmelser om familiesammenføring tilføjes, at der skal tages højde for hensynet til familiens enhed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 11.

11. Udvidelse af personkredsen, der kan modtage hjælp efter repatrieringsloven

Repatrieringsloven indeholder regler om udbetaling af hjælp til repatriering og udbetaling af reintegrationsbistand.

Reglerne om hjælp til repatriering har til formål at give udlændinge, der frivilligt ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, mulighed for at modtage økonomisk støtte til tilbagevenden, hvis udlændingen ikke har midler hertil.

Reglerne om reintegrationsbistand har til formål at give ældre og/eller uarbejdsdygtige udlændinge, der ønsker at vende hjem, men som ikke har mulighed herfor på grund af manglende forsørgelsesgrundlag, økonomisk grundlag for at repatriere. Reintegrationsbistand kan ydes til udlændinge, der opfylder en række nærmere fastsatte betingelser, herunder at den pågældende på tidspunktet for repatrieringen er fyldt 65 år eller opfylder betingelserne for at modtage førtidspension eller er fyldt 55 år og på grund af sin helbredstilstand eller lignende forhold må antages ikke at kunne skaffe sig et forsørgelsesgrundlag i hjemlandet.

Den 8. november 2004 indgik regeringen og Dansk Folkeparti aftale om en række initiativer på udlændingeområdet. Aftalen omfatter blandt andet en udvidelse af repatrieringslovens personkreds.

For i højere grad at give personer, der ønsker at vende permanent tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, mulighed for at modtage økonomisk støtte til at repatriere, foreslås det således, at det formuebeløb, som kommunerne skal se bort fra ved en vurdering af, om udlændingen selv har midler til repatriering, fordobles fra 10.000 kr. til 20.000 kr. for enlige og fra 20.000 kr. til 40.000 kr. for ægtefæller.

Det foreslås endvidere, at aldersgrænsen for den personkreds, der kan modtage reintegrationsbistand, nedsættes fra henholdsvis 65 år til 60 år og fra 55 år til 50 år.

Der henvises til lovforslagets § 3.

12. Økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget

Det foreslås, jf. lovforslagets § 1, nr. 16, at madkasseordningen afskaffes, og at de motivationsfremmende foranstaltninger videreføres ved en ændring af ydelsessystemet, således at adgangen til kontante ydelser til asylansøgere m.fl. i visse nærmere angivne situationer – svarende til den hidtidige ordning – som udgangspunkt afskæres, jf. § 42 a, stk. 9 og 10.

Med de foreslåede ændringer skabes symmetri i forhold til reguleringen af adgangen til kontante ydelser til asylansøgere i åbenbart grundløs haster proceduren (ÅGH). Den nye ordning foreslås at træde i kraft den 1. juni 2005.

Det skønnes, at den nye ordning, baseret på det forventede aktivitetsniveau, jf. FFL2005 i 2005-2008, samlet set vil medføre en besparelse på §18.21.02. Kontante ydelser på 3,7 mio. kr. i 2005. For 2006-2008 skønnes besparelsen at udgøre henholdsvis 2,4 mio. kr., 1,5 mio. kr. og 1,3 mio. kr.

Den samlede besparelse er sammensat af en skønnet merudgift til børnepakker på ca. 1,0 mio. kr. for 2. halvår 2005, 1,5 mio. kr. i 2006, 1,3 mio. kr. i 2007 og 1,2 mio. kr. i 2008 og en skønnet mindreudgift i forbindelse med afskaffelsen af madkasseordningen på 4,7 mio. kr. i 2005, 3,9 mio. kr. i 2006, 2,8 mio. kr. i 2007 og 2,5 mio. kr. i 2008. Besparelsen kan henføres til, at værdien af de naturalieydelser, som den omfattede kreds af asylansøgere pt. modtager, er højere end værdien af de kontante ydelser, som asylansøgere fremover vil skulle modtage som følge af lovforslaget. De økonomiske konsekvenser for 2005 indarbejdes på tillægsbevillingsloven for 2005. De fremadrettede konsekvenser indarbejdes på FFL2006.

Forslaget om indhentelse af helbredsoplysninger fra indkvarteringsoperatørerne og Udlændingestyrelsen til brug for behandling af sager om helbredsbetings humanitær opholdstilladelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, skønnes at indebære merudgifter på i alt 0,4 mio. kr. i 2005 og 0,6 mio. kr. i 2006 og frem i forbindelse med fremfindelse, kopiering og indsendelse af helbredsoplysninger og supplerende lægefaglige oplysninger m.v., som bl.a. ligger til grund for Udlændingestyrelsens vurdering af ansøgte sundhedsyndelser m.v. Det er ved dette skøn lagt til grund, at der årligt skal fremsendes helbredsoplysninger i op til 1.000 sager. Merudgiften fordeler sig med 0,2 mio. kr. i 2005 og 0,3 mio. kr. i 2006 og frem til indkvarteringsoperatørerne på § 18.21.03 og 0,2 mio. kr., heraf 0,1 mio. kr. lønsum i 2005 samt 0,3 mio. kr., heraf 0,2 mio. kr. lønsum i 2006 og frem for Udlændingestyrelsen på § 18.11.15. De økonomiske konsekvenser for 2005 indarbejdes på tillægsbevillingsloven for 2005. De fremadrettede konsekvenser indarbejdes på FFL2006.

Forslaget om senere tidsubegrænset opholdstilladelse ved idømmelse af ungdomssanktion, jf. lovforslagets § 1, nr. 8, og forslaget om senere meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse til personer straffet for ulovligt arbejde, jf. § 1, nr. 9, skønnes at indebære en vis merbelastning i forbindelse med sagsbehandlingen. Det skønnes dog, at merudgiften vil være af begrænset omfang.

Udvidelsen af personkredsen, der kan modtage hjælp efter repatrieringsloven, jf. lovforslagets § 3, skønnes at indebære merudgifter på 1,0 mio. kr. i 2005-2007 og 1,3 mio. kr. i 2008. Den forventede merudgift forudsættes finansieret ved modgående besparelser på kontanthjælp m.v. De økonomiske konsekvenser er indarbejdet på Finanslovsforslaget for 2005, jf. aftale om Finansloven mellem regeringen og Dansk Folkeparti.

13. Erhvervsadministrative, erhvervsøkonomiske og miljømæssige konsekvenser af lovforslaget og lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget forventes ikke at medføre erhvervsadministrative, erhvervsøkonomiske eller miljømæssige konsekvenser eller administrative konsekvenser for borgerne.

14. Ligestillingsmæssige konsekvenser af lovforslaget

Lovforslaget har ikke ligestillingsmæssige konsekvenser.

15. Forholdet til EU-retten

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 2, stk. 4, således at det præciseres, at alle udlændingelovens regler kan fraviges, i det omfang det følger af EU-reglerne, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 1.

Ved Amsterdam-traktaten, der trådte i kraft den 1. maj 1999, blev Schengenreglerne integreret i Den Europæiske Union i form af en protokol knyttet som bilag til Traktaten om Den Europæiske Union og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Af protokollens artikel 2 fremgår det, at Schengenreglerne, der nærmere er defineret i et bilag til protokollen, fra datoen for Amsterdam-traktatens ikrafttræden er gældende for EU-landene bortset fra Irland og Storbritannien. For Danmarks, Finlands og Sveriges vedkommende følger det dog af artikel 2, stk. 2, at Schengenreglerne først skulle være gældende fra den dato, som Rådet beslutter med enstemmighed blandt Schengenmedlemslandene. Endvidere fremgår det af protokollens artikel 6, at Island og Norge deltager som associeret i gennemførelsen af Schengenreglerne i EU. Den 1. december 2000 traf Rådet afgørelse om en fuldstændig gennemførelse af Schengenreglerne i forhold til Danmark og de øvrige nordiske lande med virkning fra den 25. marts 2001, dog således at reglerne vedrørende Schengeninformationssystemet allerede blev bragt i anvendelse i forhold til de nordiske lande med virkning fra den 1. januar 2001.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 2 a, stk. 1, således at det præciseres, at der ved Schengenkonventionen i udlændingeloven ikke alene forstås konventionen af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengenaf-talen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser, men også senere ændringer hertil, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 2.

Den 1. maj 2004 blev ti nye lande medlemmer af EU. En række af Schengenreglerne er bindende for og finder anvendelse i de nye EU-medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen, hvorfor de nye EU-medlemsstater må anses for tilsluttet Schengenkonventionen. Nogle af Schengenkonventionens bestemmelser finder dog ikke anvendelse i de nye EU-medlemsstater, før Rådet har truffet afgørelse herom i forhold til det enkelte land, hvorfor de nye EU-medlemsstater i forhold til en række af udlændingelovens bestemmelser ikke kan betragtes som Schengenlande.

Det foreslås på den baggrund at ændre udlændingelovens § 2 a, stk. 2, således at der tages højde herfor ved definitionen af et Schengenland, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 2.

Den foreslåede ændring af § 14, stk. 1, nr. 2, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 10, er en konsekvens af den særlige overgangsordning for arbejdstagere fra de nævnte lande, der er gennemført ved lov nr. 283 af 26. april 2004 og har hjemmel i tiltrædelsestraktaten om EU-udvidelsen, hvorefter artikel 1-6 i forordning (EØF) nr. 1612/68 kan fraviges for så vidt angår arbejdstagere fra de nye østeuropæiske EU-lande. Med den foreslåede ændring præciseres det, at alle statsborgere i de nye østeuropæiske EU-lande – herunder studerende, personer med egne midler og personer, der opholder sig her i landet som turister eller arbejdssøgende – som udgangspunkt skal have en arbejdstilladelse for at kunne arbejde under deres ophold her i landet. Det følger dog af EU-rettens regler, at statsborgere i de nævnte lande uanset den foreslåede ændring i visse tilfælde skal have ret til at arbejde her i landet uden at opfylde betingelserne i udlændingelovens § 9 a, stk. 1 og 5. Der vil i forbindelse med lovens ikrafttræden være taget højde herfor ved administrativ regulering.

Forslaget til ændringen af ægteskabslovens § 11 b, jf. herved lovforslagets § 2, nr. 3, er en konsekvens af, at ægtefællesammenførings-sager vedrørende ægtefæller til EU/EØS-statsborgere med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 6 samt ægtefæller til estiske, lettiske, litauiske, polske, slovakiske, slovenske, tjekkiske og ungarske statsborger med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a normalt afgøres efter EU-rettens regler, og at adgangen for sådanne personer til at indgå ægteskab derfor ikke bør gøres betinget af, at de pågældende afgiver erklæring om kendskab til udlændingelovens ægtefællesammenføringsregler.

16. Hørte myndigheder m.v.

Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Allerød Kommune, Amnesty International, Amtsrådsforeningen, Beredskabsstyrelsen, Beskæftigelsesrådet, Brovst kommune, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, Børnerådet, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Dansk Missionsråd, Dansk Psykolog Forening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Europabevægelse, Den Katolske Kirke i Danmark, Dokumentations- og Rådgivningscenteret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Familiestyrelsen, Flygtningenævnet, Foreningen af Politimestre i Danmark, Foreningen af Statsamtmand, Foreningen af Statsamtsjurister, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Handel, Transport og Serviceerhvervene, Hanstholm kommune, HK/Danmark, Håndværksrådet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Københavns Byret, Københavns Kommune, Landbrugsraadet, Landsforeningen Adoption og Samfund, Landsforeningen ”Et barn To forældre”, Landsorganisationen af kvindekrisecentre (LOKK), Landsorganisationen i Danmark, Mellemføleligt Samvirke, POEM, Politidirektøren i København, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, præsidenterne for Østre og Vestre landsret, Red Barnet, Retslægerådet, retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Rigsadvokaten, Rigspolitehøfen, Rådet for Etniske Minoriteter, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Samarbejdsgruppen om Børnekonventionen, Socialministeriet, Specialarbejderforbundet i Danmark samt UNHCR.

17. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ja, afskaffelsen af madkasseordningen m.v. skønnes at indebære mindreudgifter for staten på 4,7 mio. kr. i 2005. For 2006-2008 skønnes besparelserne at udgøre henholdsvis 3,9 mio. kr., ca. 2,8 mio. kr. og ca. 2,5 mio. kr.	Ja, den nye ordning skønnes at medføre en merudgift til børnepakkerne på ca. 1,0 mio. kr. for 2. halvår 2005, 1,5 mio. kr. i 2006, 1,3 mio. kr. i 2007 og 1,2 mio. kr. i 2008. Forslaget om indhentelse af helbredsoplysninger skønnes at indebære merudgifter på i alt 0,4 mio. kr. i 2005 og 0,6 mio. kr. i 2006 og frem. Forslaget om ændring af repatrieringsloven skønnes at indebære merudgifter på 1,0 mio. kr. i 2005-2007 og 1,3 mio. kr. i 2008.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ja, jf. ovenfor	Ja, jf. ovenfor
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Nej	Nej
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Nej	Nej
Miljømæssige konsekvenser	Nej	Nej
Administrative konsekvenser for borgerne	Nej	Nej

Forholdet til EU-retten	Det foreslås at ændre udlændingelovens § 2, stk. 4, således at det præciseres, at alle udlændingelovens regler kan fraviges, i det omfang det følger af EU-reglerne, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 1. Det foreslås endvidere at ændre udlændingelovens § 2 a, stk. 1, således at det præciseres, at der ved Schengenkonventionen i udlændingeloven ikke alene forstås konventionen af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengenaf-talen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser, men også senere ændringer hertil, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 2. Den 1. maj 2004 blev ti nye lande medlemmer af EU. En række af Schengenreglerne er bindende for og finder anvendelse i de nye EU-medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen, hvorfor de nye EU-medlemsstater må anses for tilsluttet Schengenkonventionen. Nogle af Schengenkonventionens bestemmelser finder dog ikke anvendelse i de nye EU-medlemsstater, før Rådet har truffet afgørelse herom i forhold til det enkelte land, hvorfor de nye EU-medlemsstater i forhold til en række af udlændingelovens bestemmelser ikke kan betragtes som Schengenlande. Det foreslås på den baggrund at ændre udlændingelovens § 2 a, stk. 2, således at der tages højde herfor ved definitionen af et Schengenland, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 2. Den foreslåede ændring af § 14, stk. 1, nr. 2, jf. herved lovforslagets § 1, nr. 10, er en konsekvens af den særlige overgangsordning for arbejdstagere fra de nævnte lande, der er gennemført ved lov nr. 283 af 26. april 2004 og har hjemmel i tiltrædelsestraktaten om EU-udvidelsen, hvorefter artikel 1-6 i forordning (EØF) nr. 1612/68 kan fraviges for så vidt angår arbejdstagere fra de nye østeuropæiske EU-lande. Med den foreslåede ændring præciseres det, at alle statsborgere i de nye østeuropæiske EU-lande – herunder studerende, personer med egne midler og personer, der opholder sig her i landet som turister eller arbejdssøgende – som udgangspunkt skal have en arbejdstilladelse for at kunne arbejde under deres ophold her i landet. Det følger dog af EU-rettens regler, at statsborgere i de nævnte lande uanset den foreslåede ændring i visse tilfælde skal have ret til at arbejde her i landet uden at opfylde betingelserne i udlændingelovens § 9 a, stk. 1 og 5. Der vil i forbindelse med lovens ikrafttræden være taget højde herfor ved administrativ regulering.

	Forslaget til ændringen af ægteskabslovens § 11 b, jf. herved lovforslagets § 2, nr. 3, er en konsekvens af, at ægtefællesammenføringsager vedrørende ægtefæller til EU/EØS-statsborgere med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 6 samt ægtefæller til estiske, lettiske, litauiske, polske, slovakiske, slovenske, tjekkiske og ungarske statsborger med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a normalt afgøres efter EU-rettens regler, og at adgangen for sådanne personer til at indgå ægteskab derfor ikke bør gøres betinget af, at de pågældende afgiver erklæring om kendskab til reglerne i udlændingeloven om ægtefællesammenføring.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Der er tale om en lovteknisk præcisering af, at ikke alene bestemmelserne i udlændingelovens kapitel 3-5, men bestemmelserne i hele udlændingeloven kan fraviges, i det omfang det følger af EU-reglerne.

Til nr. 2

Ved den foreslåede affattelse af § 2 a, stk. 1, præciseres udlændingelovens definition af Schengenkonventionen. Det præciseres således, at der ved Schengenkonventionen i udlændingeloven ikke alene forstås konventionen af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengenaftalen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser, men også senere ændringer hertil. Det drejer sig om Schengenkonventionens artikel 28-38 (kapitel 7), der alene var gældende indtil EF-asyllkonventionens ikrafttræden, jf. Schengen-eksekutivkomitéens beslutninger af 14. december 1993 og 26. april 1994, og om ændringen af Schengenkonventionens artikel 18 ved Rådskonvention (EF) nr. 1091/2001 af 28. maj 2001 om fri bevægelighed for indehavere af visum til længerevarende ophold.

Ved den foreslåede affattelse tages der endvidere højde for eventuelle fremtidige ændringer af Schengenkonventionen i det omfang, sådanne ændringer ikke kræver ændring af andre regler i udlændingeloven.

Den foreslåede affattelse af § 2 a, stk. 2, er en følge af, at ti nye lande – Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn – den 1. maj 2004 blev medlemmer af Den Europæiske Union.

Efter tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 1, er visse af bestemmelserne i Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union ved den protokol, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (Schengenprotokollen), og de retsakter, der bygger derpå eller på anden måde har tilknytning dertil, bindende for og finder anvendelse i de nye medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen, dvs. fra den 1. maj 2004.

Efter tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 2, er de bestemmelser i Schengenreglerne som integreret i Den Europæiske Union og de retsakter, der bygger derpå eller på anden måde har tilknytning dertil, som ikke er omhandlet i artikel 3, stk. 1, bindende for de nye medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen, men finder først anvendelse i en ny medlemsstat, når Rådet har truffet afgørelse herom, efter at det i overensstemmelse med de relevante Schengen-evalueringsprocedurer er blevet sikret, at de nødvendige betingelser for gennemførelse af alle de pågældende regler er opfyldt i den nye medlemsstat, og efter høring af Europa-Parlamentet.

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 2 a, stk. 2, forstås i udlændingeloven ved et Schengenland et land, der er tilsluttet Schengenkonventionen.

Da en række af Schengenreglerne er bindende for og finder anvendelse i de nye EU-medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen, jf. tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 1, må de nye EU-medlemsstater anses for tilsluttet Schengenkonventionen. Nogle af Schengenkonventionens bestemmelser finder imidlertid ikke anvendelse i de nye EU-medlemsstater, før Rådet har truffet afgørelse herom i forhold til det enkelte land, jf. tiltrædelsesaktens artikel 3, stk. 2. Det betyder, at de nye EU-medlemsstater i forhold til en række af udlændingelovens bestemmelser ikke kan betragtes som Schengenlande.

Det foreslås på den baggrund at ændre udlændingelovens § 2 a, stk. 2, således at der tages højde herfor ved definitionen af et Schengenland.

Den foreslåede ændring indebærer, at der ikke gøres undtagelse fra udgangspunktet om at anse de nye EU-medlemsstater for Schengenlande i forhold til de bestemmelser i udlændingeloven, som gennemfører de bestemmelser i Schengenkonventionen, der er bindende for og finder anvendelse i de nye EU-medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen.

Den foreslåede ændring indebærer dog, at de nye EU-medlemsstater ikke anses for Schengenlande i forhold til udlændingelovens § 38, stk. 1 og 3, uanset at Schengenkonventionens artikel 3 og 6 – som er gennemført i dansk ret ved udlændingelovens § 38, stk. 1 og 3 – er bindende for og finder anvendelse i de nye EU-medlemsstater fra tiltrædelsesdatoen.

Efter udlændingelovens § 38, stk. 1, skal ind- og udrejsekontrol ved grænsen til et land, der ikke er tilsluttet Schengenkonventionen, finde sted i medfør af Schengenkonventionens artikel 6. Bestemmelsen vedrører den kontrol, der skal foretages af grænsetrafikken ved de ydre grænser. Efter udlændingelovens § 38, stk. 3, må ind- og udrejse over grænsen til et land, der ikke er tilsluttet Schengenkonventionen – medmindre andet er fastsat i medfør af konventionens artikel 3, stk. 1, 2. pkt. – alene finde sted ved de af integrationsministeren godkendte grænseovergangssteder (havne og lufthavne) og alene inden for disses åbningstid.

Baggrunden for forslaget om ikke at anse de nye EU-medlemsstater for Schengenlande i forhold til udlændingelovens § 38, stk. 1 og 3, er, at Schengenkonventionens artikel 2, hvorved grænsekontrollen ophæves ved de indre grænser mellem Schengenlandene, endnu ikke finder anvendelse i de nye EU-medlemsstater. Det er derfor nødvendigt i forhold til grænsekontrollen fortsat at anse grænserne til de nye EU-medlemsstater som ydre grænser til lande uden for Schengen-samarbejdet.

Den foreslåede ændring af udlændingelovens § 2 a, stk. 2, indebærer endvidere, at der gøres undtagelse fra udgangspunktet om at anse de nye EU-medlemsstater for Schengenlande i forhold til de bestemmelser i udlændingeloven, som gennemfører de bestemmelser i Schengenkonventionen, der først finder anvendelse i de nye EU-medlemsstater, når Rådet har truffet afgørelse herom i forhold til det enkelte land.

Det bemærkes herved, at de bestemmelser i udlændingeloven, der omhandler udlændinge, som er indberettet som uønskede til Schengeninformationssystemet (SIS) – udlændingelovens § 10, stk. 2, nr. 4, § 19, stk. 3, og § 28, stk. 1, nr. 6 – eller dansk indberetning til SIS – udlændingelovens § 58 g – alene omfatter udlændinge, der ikke er statsborgere i et Schengen- eller EU-land. Statsborgere i de nye EU-medlemsstater vil således qua deres medlemskab af EU være undtaget fra disse

bestemmelser. Dette gælder, uanset at de nye EU-medlemsstater – som følge af, at de endnu ikke er tilknyttet SIS – ikke anses for Schengenlande i forhold til de nævnte bestemmelser.

Tilsvarende gælder i forhold til udlændingelovens § 19, stk. 4, kapitel 4 a og § 58 f, som omhandler tilfælde, hvor der sker effektivering af andre Schengen- eller EU-landes afgørelser om udsendelse af udlændinge, der ikke er statsborgere i et Schengen- eller EU-land.

Til nr. 3 og 11

Med de foreslåede ændringer af § 9, stk. 3, stk. 4, 1. pkt., stk. 5 og 6, stk. 7, 1. pkt., stk. 8, stk. 10 og 11, stk. 13, stk. 16 og stk. 18, 2. pkt., § 9 c, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 4, 2. pkt., § 10, stk. 2, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, og § 26, stk. 1, nr. 4, præciseres det udtrykkeligt i lovteksten, at udlændingemyndighederne ved vurderingen af, hvorvidt der foreligger særlige grunde, der taler imod at kræve de almindelige betingelser for familiesammenføring opfyldt, skal tage hensyn til familiens enhed.

Ændringen af de ovennævnte bestemmelser indebærer ingen ændringer af praksis vedrørende forståelsen af Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

På et enkelt punkt – adgangen til ægtefællesammenføring for herboende personer med flygtninge- eller beskyttelsesstatus eller opholdstilladelse som udsendeshindret, som efter udrejsen af hjemlandet har giftet sig med en udlænding, og hvor lovens almindelige betingelser for ægtefællesammenføring ikke er opfyldt – har regeringen dog fundet anledning til at tydeliggøre den linje, der skal administreres efter.

Hovedsigtet med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 er at beskytte det allerede etablerede familieliv. Danmark er derfor først og fremmest forpligtet til at beskytte mod adskillelse af familier, der allerede eksisterer som en enhed og således udøver faktisk familieliv her i landet.

I nogle tilfælde kan artikel 8 dog få betydning, selv om en herboende ikke faktisk udøver familieliv her i landet med en udenlandsk ægtefælle. Dette følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom vedrørende en afgørelse om nægtelse af ægtefællesammenføring: Abdulaziz, Cabales og Balkandali 28/5 1985, præmis 60 og 62-63. Sagen vedrørte omfanget af statens forpligtelser til at sikre respekt for familielivet. Den relativt vide skønsmargin for statsmagten i relation til sådanne forpligtelser medførte afvisning af, at familiesammenføring i den pågældende sag var påkrævet. Domstolen henviste til, at artikel 8 ikke kan antages at indebære en generel pligt for et land til at respektere ægtefællers valg af, i hvilket land deres familieliv skal finde sted, præmis 68.

Artikel 8 kan ligeledes få betydning på grund af et forudgående samliv af ægteskabslignende karakter inden den herboendes flugt fra hjemlandet, i et tredjeland eller her i landet. Der må ses på varigheden og fastheden af samlivet.

Det er imidlertid væsentligt at understrege, at der vil kunne foreligge et familieliv, uden at dette nødvendigvis aktualiserer en pligt for Danmark til at tillade familiesammenføring efter artikel 8 i

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det afgørende for vurderingen heraf bliver, om der etableres et familieliv med en sådan relation til Danmark, at Danmark er forpligtet til at tillade familiesammenføring efter artikel 8.

Det må f.eks. antages, at Danmark ikke vil være forpligtet til at tillade familiesammenføring i en situation, hvor parterne ikke har haft personlig kontakt forud for ægteskabets indgåelse, og hvor ægteskabet indgås i forbindelse med et kortvarigt møde mellem parterne – typisk i et tredjeland – hvorefter der indgives ansøgning om ægtefællesammenføring i Danmark. I et sådant tilfælde vil der normalt ikke være etableret et familieliv med en sådan relation til Danmark, at Danmark vil være forpligtet til at yde beskyttelse af dette familieliv og give opholdstilladelse med henblik på ægtefællesammenføring i Danmark.

Som eksempel på et tilfælde, hvor der nok kan være etableret et familieliv, men hvor det må antages, at Danmark ikke vil være forpligtet til at tillade familiesammenføring, kan endvidere nævnes den situation, at to asylansøgere fra hvert sit land indgår ægteskab under opholdet i Danmark. Får de pågældende afslag på asyl, vil der, uanset om de pågældende ikke måtte kunne opnå tilladelse til at leve sammen i et af deres respektive hjemlande, således ikke foreligge en almindelig pligt for Danmark til at give opholdstilladelse med henblik på fortsat udøvelse af familieliv i Danmark.

Ved afgørelsen af, om det må anerkendes, at et ægtepar kan antages at have en ret til ægtefællesammenføring i Danmark, vil følgende kriterier være relevante:

- Samliv på fælles bopæl i Danmark.
- Samliv på fælles bopæl i hjemlandet eller i et tredjeland inden den herboende flygtnings indrejse i Danmark.
- Kontakt mellem ægtefællerne inden den herboendes flugt fra hjemlandet, når samlivet har været udelukket på grund af de omstændigheder, der har ført til den herboende flygtnings flugt fra hjemlandet.
- Børn i ægteskabet, herunder om de har opholdstilladelse i Danmark.
- Ansøgerens lovlige ophold på visum eller med opholdstilladelse her i landet.

Det skal understreges, at disse kriterier indgår i en samlet vurdering af, om der i relation til ophold i Danmark er et krav på beskyttelse af et familieliv mellem ægtefællerne og deres eventuelle børn. Det kan således f.eks. ikke påregnes, at samliv på fælles bopæl af en vis varighed altid vil medføre et krav på opholdstilladelse. Det kan heller ikke i sig selv medføre krav på opholdstilladelse for en ansøgende ægtefælle, at ægtefællerne har fællesbørn.

Det skal videre understreges, at det vil være en betingelse for, at der kan antages at foreligge et krav på opholdstilladelse her i landet, at den herboende flygtning på tidspunktet for sagens behandling (fortsat) må anses for afskåret fra at tage ophold i sit hjemland. Der vil derfor i tilfælde, hvor det måtte vise sig relevant, skulle ske en vurdering heraf ved høring af Udlændingestyrelsens asylafdeling.

Endelig skal det understreges, at det i alle sager skal overvejes, om hensynet til overholdelsen af internationale forpligtelser, der beskytter familielivet, i den konkrete sag skal føre til, at der meddeles opholdstilladelse til ansøgeren, uanset at en eller flere af udlændingelovens betingelser ikke er opfyldt.

Den her beskrevne retsopfattelse fremgår af regeringens notat af 22. september 2004 om Europarådets menneskerettighedskommissær Alvaro Gil-Robles' rapport af 8. juli 2004. Notatet er sendt til Folketingets udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik den 22. september 2004 (alm. del – bilag 446).

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 10.

Til nr. 4

Efter den forslåede tilføjelse til udlændingelovens § 9 b, stk. 2, 2. pkt., kan Integrationsministeriet i sager om helbredsbetings humanitær opholdstilladelse uden ansøgerens samtykke indhente helbredsoplysninger fra indkvarteringsoperatørerne – Dansk Røde Kors, Beredskabsstyrelsen og de kommuner, der driver indkvarteringscentre – og Udlændingestyrelsen.

En sådan bestemmelse vil give Integrationsministeriet mulighed for at tilvejebringe et sammenligningsgrundlag i sager, hvor det kan give anledning til tvivl, om indsendte erklæringer giver et retvisende billede af den pågældende udlændings helbredsforhold.

Det følger af persondatalovens § 7, stk. 2, nr. 4, at indhentelse af personfølsomme oplysninger, dvs. bl.a. helbredsoplysninger, kan ske uden samtykke, hvis dette er nødvendigt for, at et retskrav kan fastlægges. Indhentelse af helbredsoplysninger i en sag om opholdstilladelse på grundlag af helbredsforhold vil således kunne ske inden for rammerne af persondataloven.

Det følger af forvaltningslovens § 29, at helbredsoplysninger i ansøgningssager kan indhentes fra andre dele af forvaltningen eller fra en anden forvaltningsmyndighed, hvis ansøgeren har givet samtykke, hvis dette følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, eller når særlige hensyn til ansøgeren eller tredjemand klart overstiger ansøgerens interesse i, at oplysningerne ikke indhentes.

Om særlige hensyn til ansøgeren eller tredjemand klart overstiger ansøgerens interesse i, at oplysningerne ikke indhentes beror på en konkret vurdering i hver enkelt sag.

Indkvarteringsoperatører, der er private organisationer eller selskaber, og deres ansatte har efter straffelovens § 152 a tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, jf. forvaltningslovens § 27, som de bliver bekendt med gennem løsningen af de opgaver med indkvartering af asylansøgere m.v., der udføres efter aftale med Udlændingestyrelsen.

Efter ordlyden af forvaltningslovens § 29 finder bestemmelsen alene anvendelse i tilfælde, hvor en forvaltningsmyndighed indhenter oplysninger fra andre dele af forvaltningen eller fra en anden forvaltningsmyndighed. Det antages imidlertid, at i sager, hvor der er behov for at indhente oplysninger om ansøgerens rent private forhold fra andre end forvaltningsmyndigheder, vil de hensyn, der ligger bag bestemmelsen i § 29, normalt føre til, at de samme principper bør lægges til grund. Der kan henvises til pkt. 188 i Justitsministeriets vejledning til forvaltningsloven.

Indhentelse af oplysninger fra indkvarteringsoperatører, der er private organisationer eller selskaber, skal således ligeledes vurderes efter forvaltningslovens § 29.

Den foreslåede tilføjelse til udlændingelovens § 9 b, stk. 2, 2. pkt., muliggør, at Integrationsministeriet vil kunne indhente oplysninger om en ansøgers helbredsoplysninger fra Udlændingestyrelsen og indkvarteringsoperatørerne, uden at det i hver enkelt sag skal vurderes, om særlige hensyn til ansøgeren klart overstiger ansøgerens interesse i, at oplysningerne ikke indhentes. Det bemærkes i den forbindelse, at formålet med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at Integrationsministeriet kan indhente helbredsoplysninger i tilfælde, hvor det kan give anledning til tvivl, om indsendte erklæringer giver et retvisende billede af den pågældende udlændings helbredsforhold.

Integrationsministeriet vil kunne indhente oplysninger om en ansøgers helbredsoplysninger hos samtlige indkvarteringsoperatører, der har været ansvarlige for den pågældende udlændings indkvartering under udlændingens ophold her i landet.

Indkvarteringsoperatørernes oplysninger om ansøgerens helbredsforhold vil typisk omfatte skriftlige oplysninger udarbejdet i forbindelse med sundhedskonsultationer og -behandling. Der kan være tale om materiale udarbejdet i forbindelse med den medicinske modtagelse samt ansøgerens journal. Det afgørende er, om indkvarteringsoperatøren er i besiddelse af oplysningerne, og også de oplysninger, som operatørerne har indhentet eller modtaget fra personer uden for indkvarteringssystemet, er derfor omfattet.

Indkvarteringsoperatørerne sørger efter aftale med Udlændingestyrelsen for, at alle asylansøgere under opholdet her i landet har adgang til sundhedsbehandling ved akut opstået sygdom samt til visse typer ikke-akut sundhedsbehandling. Alle øvrige typer af ikke-akut sundhedsbehandling skal godkendes af Udlændingestyrelsen. Har Udlændingestyrelsen behandlet en ansøgning om godkendelse af en given sundhedsbehandling, vil de akter, der er indgået i styrelsens behandling af sagen, også være omfattet af de oplysninger, som Integrationsministeriet har adgang til i forbindelse med en udlændings ansøgning om humanitær opholdstilladelse.

Til nr. 5

Efter indfødsretslovens § 8 A kan den, der i forbindelse med sin erhvervelse af dansk indfødsret har udvist svigagtigt forhold, herunder ved forsætligt at afgive urigtige eller vildledende oplysninger eller fortie relevante oplysninger, ved dom frakendes indfødsretten, hvis det udviste forhold har været bestemmende for erhvervelsen.

Ved lov nr. 311 af 5. maj 2004 om ændring af indfødsretsloven (Ændring af reglerne om erhvervelse af dansk indfødsret ved erklæring samt indførelse af ny bestemmelse om frakendelse af dansk indfødsret) indførtes en ny bestemmelse i indfødsretslovens § 8 B, hvorefter den, som dømmes for overtrædelse af en eller flere bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13, ved dom kan frakendes sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs, jf. § 8 B, stk. 1. Er en person i udlandet straffet for en handling, der efter stk. 1 kan medføre frakendelse af dansk indfødsret, kan indfødsret frakendes i medfør af straffelovens § 11, jf. § 8 B, stk. 2.

Efter indfødsretslovens § 8 C kan en person ikke støtte ret på at have haft dansk indfødsret, når den pågældende er frakendt indfødsretten i medfør af § 8 A eller 8 B. Det gælder dog ikke, i det omfang

retsforholdet vedrører tiden før frakendelsen. Indfødsretslovens § 8 C indebærer, at personer, som er frakendt dansk indfødsret, ikke kan påberåbe sig bestemmelser, som giver særlige rettigheder m.v. til tidligere danske statsborgere.

Efter udlændingelovens § 9 d gives der opholdstilladelse til en udlænding, som tidligere har haft dansk indfødsret, medmindre udlændingens danske indfødsret er frakendt ved dom efter § 8 A i lov om dansk indfødsret.

Det foreslås, at § 9 d præciseres, således at det udtrykkeligt fremgår af bestemmelsen, at også frakendelse af dansk indfødsret ved dom efter indfødsretslovens § 8 B er til hinder for meddelelse af opholdstilladelse efter § 9 d. Dette gælder både ved frakendelse efter indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, og ved frakendelse efter straffelovens § 11, jf. indfødsretslovens § 8 B, stk. 2.

Til nr. 6

Der er tale om en konsekvensændring som følge af indsættelsen af bestemmelsen i udlændingelovens § 9 f om opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.fl. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 427 af 9. juni 2004 om ændring af udlændingeloven og integrationsloven (Ændring af reglerne om familiesammenføring med børn, herunder begrænsning af adgangen til familiesammenføring med børn for personer, der er dømt for seksuelle overgreb eller vold m.v. mod børn, skærpelse af betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.v., begrænsning af adgangen til ægtefællesammenføring for personer, der er dømt for vold m.v. mod en tidligere ægtefælle eller samlever, m.v.).

Før indsættelsen af § 9 f blev opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.fl. efter praksis meddelt efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, hvorefter der efter ansøgning kan gives opholdstilladelse til en udlænding, hvis ganske særlige grunde taler derfor. Efter udlændingelovens § 9 c, stk. 4, skal opholdstilladelse efter stk. 1 være opnået inden indrejsen. Efter indrejsen kan ansøgning herom ikke indgives, behandles eller tillægges opsættende virkning her i landet, medmindre særlige grunde taler derfor.

Den foreslåede bestemmelse i § 9 f, stk. 6, indebærer, at ansøgning om opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.fl. – som det gjaldt før indsættelsen af § 9 f, hvor denne type opholdstilladelse blev meddelt efter § 9 c, stk. 1 – skal være opnået inden indrejsen, og at ansøgning herom efter indrejsen ikke kan indgives, behandles eller tillægges opsættende virkning her i landet, medmindre særlige grunde taler derfor.

Til nr. 7

Der er tale om en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 28 og 29.

Til nr. 8

Det foreslås i § 11 a, stk. 6, at også dom til ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a, skal være til hinder for meddelelse af tidsbegrænset opholdstilladelse i 2 år fra tidspunktet for foranstaltningens ophør.

Eftersom en ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a, stk. 1, har en varighed på 2 år, indebærer karenperioden, at der tidligst kan meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse fire år efter rettens endelige bestemmelse om idømmelse af foranstaltningen. Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af straffelovens § 74 a, stk. 2, at retten, hvis den person, der er undergivet foranstaltningen, begår ny kriminalitet, i stedet for at idømme straf kan forlænge foranstaltningen med indtil 6 måneder. I sådanne tilfælde vil der ske en tilsvarende udsættelse af det tidspunkt, hvorpå der kan meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse.

Ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a giver mulighed for frihedsberøvelse, jf. stk. 2 om bl.a. ophold i en sikret afdeling på en døgninstitution for børn og unge. En udlænding, der er idømt ungdomssanktion, vil derfor principielt kunne være omfattet af udlændingelovens § 11, stk. 7, hvorefter også udlændinge, der for visse nærmere angivne straffelovsovertrædelser, der ellers ville have medført ubetinget straf af mindst 2 års fængsel, er idømt anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, ikke kan opnå tidsubegrænset opholdstilladelse. Det er dog i bemærkningerne til straffelovens § 74 a forudsat, at ungdomssanktion ikke idømmes i tilfælde, hvor domstolene ellers ville idømme ubetinget straf af mindst 2 års fængsel. Skulle et forhold, for hvilket der er idømt ungdomssanktion, imidlertid tillige være omfattet af udlændingelovens § 11, stk. 7, er det karenstiden efter den særlige bestemmelse om ungdomssanktion, der gælder.

Til nr. 9

Det foreslås i § 11 b, at straf for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i § 59, stk. 2, om ulovligt arbejde er til hinder for meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse i 10 år, i gentagelsestilfælde i 15 år, fra løsladelsestidspunktet, tidspunktet for afsigelse af endelig dom, tidspunktet fra prøvetidens udløb eller tidspunktet for vedtagelse af bøde. Det af de nævnte tidspunkter, der indebærer det seneste udløb af karenstiden, er afgørende.

Bestemmelsen omfatter både tilfælde, hvor udlændingen er straffet ved dom, og tilfælde, hvor den pågældende er straffet med en administrativt udstedt bøde. Er udlændingen blevet dømt i første instans, løber karenperioden fra tidspunktet for domsafsigelsen, hvis dommen ikke ankes inden ankefristens udløb. Ankes dommen, og bliver udlændingen dømt i ankeinstansen, regnes karenperioden fra tidspunktet for domsafsigelsen i anden instans. Ved administrative bøder regnes karenstiden fra bødens udstedelse.

I de tilfælde, hvor udlændingen er idømt frihedsstraf for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 59, stk. 2, og for en eller flere andre overtrædelser, vil det være en forudsætning for at regne karenstiden fra løsladelsestidspunktet eller tidspunktet for prøvetidens udløb, at den del af sanktionen, som kan henføres til overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 59, stk. 2, i sig selv ville have medført idømmelse af frihedsstraf. Udlændingemyndighederne vil i tvivlstilfælde skulle foretage en høring af anklagemyndigheden, dvs. de stedlige politimestre (i København politidirektøren), med henblik på en vurdering heraf. Hvis det ulovlige arbejde ikke i sig selv ville kunne udløse frihedsstraf, eller der er rimelig tvivl herom, skal karenstiden beregnes med udgangspunkt i tidspunktet for afsigelse af endelig dom.

Der indtræder ikke nogen karenperiode ved strafbortfald.

Karensperioden bliver alene bestemmende for udfaldet af en sag om tidsubegrænset opholdstilladelse, hvis den fortsat løber på afgørelsestidspunktet. Udløber karensperioden under sagens behandling, kan der således ikke meddeles afslag på en ansøgning om tidsubegrænset opholdstilladelse alene med den begrundelse, at karensperioden ikke var udløbet på ansøgningstidspunktet. Der vil omvendt ikke bestå nogen pligt for udlændingemyndighederne til at stille behandlingen af en ansøgning i bero, blot fordi karensperiodens udløb måtte være nært forestående. Der kan således meddeles afslag på en ansøgning om tidsubegrænset opholdstilladelse under henvisning til karensperioden helt frem til dennes udløb. Udlændingemyndighederne vil i tilknytning til afslaget på ansøgningen om tidsubegrænset opholdstilladelse – dog kun hvis udlændingens tidsbegrænsede opholdstilladelse samtidig hermed forlænges – vejlede ansøgeren om muligheden for at indgive ny ansøgning om tidsubegrænset opholdstilladelse efter karensperiodens udløb, hvis dette tidspunkt på afgørelsestidspunktet er nært forestående.

Konstateringen af, om en udlænding er dømt for ulovligt arbejde baseres først og fremmest på oplysninger fra Det Centrale Kriminalregister. Udlændingestyrelsen indhenter allerede i dag en fuldstændig udskrift fra Kriminalregistret til brug for behandlingen af sager om tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. § 11 i bekendtgørelse nr. 1065 af 17. december 1999 om meddelelse af tidsubegrænset opholdstilladelse. Af udskriften vil bl.a. fremgå eventuelle domme for overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 59, stk. 2, i det omfang der er tale om frihedsstraf eller bøde over 1.000 kr., og dommen er afsagt, prøvetiden udløbet eller straffen afsonet inden for de seneste 10 år.

Særligt for så vidt angår asylansøgere bemærkes det, at det på nuværende tidspunkt fremgår af Udlændingestyrelsens Asylvejledning, der udleveres til personer, der søger asyl her i landet, at asylansøgere ikke må tage arbejde i Danmark uden en opholds- og arbejdstilladelse, at asylansøgere, der begår kriminalitet (f.eks. berigelseskriminalitet), kan overflyttes til et andet center, og at flygtninge ved dom kan udvises af Danmark i visse nærmere angivne tilfælde.

Det forudsættes, at asylvejledningen ved førstkommande revision ændres, således at det udtrykkeligt fremgår, at udlændinge, der arbejder her i landet uden fornøden tilladelse, kan straffes efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 59, stk. 2, og udvises med indrejseforbud i op til 5 år, jf. udlændingelovens kapitel 4 om udvisning, og at udlændinge, der straffes for ulovligt arbejde, først vil kunne opnå tidsubegrænset opholdstilladelse efter udløbet af en karenstid på 10 år, i gentagelsestilfælde 15 år.

Til nr. 10

Efter udlændingelovens § 14, stk. 1, nr. 2, er udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, jf. udlændingelovens §§ 2 og 6, dog ikke statsborgere i Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, fritaget for krav om arbejdstilladelse.

Med den foreslåede ændring af § 14, stk. 1, nr. 2, præciseres det, at alle statsborgere i de nævnte lande – herunder studerende, personer med egne midler og personer, der opholder sig her i landet som turister eller arbejdssøgende – som udgangspunkt skal have en arbejdstilladelse for at kunne arbejde under deres ophold her i landet.

Det følger dog af EU-rettens regler, at statsborgere i de nævnte lande uanset den foreslåede ændring af udlændingelovens § 14, stk. 1, nr. 2, i visse tilfælde skal have ret til at arbejde her i landet uden at opfylde betingelserne i udlændingelovens § 9 a, stk. 1 og 5, f.eks. hvis de pågældende etablerer selvstændig virksomhed her i landet. Der vil i forbindelse med lovens ikrafttræden være taget højde herfor ved administrativ regulering, jf. udlændingelovens § 14, stk. 2, hvorefter integrationsministeren kan bestemme, at andre udlændinge end de i § 14, stk. 1, nævnte er fritaget for krav om arbejdstilladelse.

Til nr. 12

Der er tale om en konsekvensændring som følge af indsættelsen af § 22, nr. 7, om udvisning af en udlænding, der idømmes ubetinget frihedsstraf efter straffelovens §§ 260 eller 266 under henvisning til, at den pågældende har tvunget nogen til at indgå ægteskab mod eget ønske. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 429 af 9. juni 2004 om ændring af udlændingeloven (Ændrede visumbetingelser, udvisning ved dom for ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab, børnebortførelse eller menneskehandel samt afskæring af kontante ydelser til asylansøgere i åbenbart grundløshasteproceduren m.v.).

Den foreslåede ændring indebærer, at indrejseforbud i forbindelse med udvisning efter udlændingelovens § 22, stk. 7, meddeles for mindst 5 år. Tilsvarende gælder i forbindelse med udvisning efter de øvrige bestemmelser om udvidet adgang til udvisning i udlændingelovens § 22, nr. 4-6.

Til nr. 13

Der er tale om konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 15.

Til nr. 14

Efter den foreslåede bestemmelse i § 40, stk. 1, 1. pkt., skal en udlænding meddele de oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til udlændingeloven kan gives, inddrages eller bortfalde, eller om udlændingen opholder sig eller arbejder lovligt her i landet.

Bestemmelsen i udlændingelovens § 40 om udlændinges almindelige oplysningspligt præciseres hermed, således at det udtrykkeligt kommer til at fremgå, at det påhviler en udlænding at meddele de oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om den pågældende arbejder lovligt her i landet.

Til nr. 15

Efter udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. pkt., skal en udlænding meddele de oplysninger, som er nødvendige for bedømmelsen af, om en tilladelse i henhold til udlændingeloven kan gives, inddrages eller bortfalde, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet.

Med den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 40, stk. 2, præciseres det, at udgifter, som en udlænding måtte have afholdt med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af en sag efter denne lov, alene kan kræves betalt af udlændingemyndighederne, hvis

myndighederne forinden oplysningerne er tilvejebragt, har givet skriftligt tilsagn herom. Udlændingemyndighederne kan som hidtil påtage sig at afholde udgifter, som udlændingen normalt selv skal dække, og bestemmelsen afskærer ikke myndighederne fra i særlige tilfælde at betale i videre omfang, end der er givet skriftligt tilsagn om.

Bestemmelsen indebærer, at udlændingemyndighedernes skriftlige tilsagn skal indeholde en klar og utvetydig tilkendegivelse om, at udlændingemyndighederne påtager sig at betale for at tilvejebringe givne oplysninger til brug for behandlingen af en sag efter udlændingeloven. Det forhold, at udlændingemyndighederne i en sag om opholdstilladelse anmoder en ansøger om yderligere oplysninger, enten generelt eller vedrørende specifikke forhold, indebærer således ikke, at udlændingemyndighederne herved påtager sig at afholde de udgifter, som er forbundet med at tilvejebringe oplysningerne.

Det følger af den foreslåede bestemmelse, at også en udlænding, der ansøger om helbredsbetings humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, som hidtil selv skal afholde de udgifter, som er forbundet med at tilvejebringe dokumentation for den pågældendes helbredsforhold. Dette gælder både de udgifter, der er forbundet med, at udlændingen rekvirerer og indsender allerede foreliggende helbredsoplysninger, og de udgifter, der er forbundet med, at udlændingen får udarbejdet nye erklæringer vedrørende den pågældendes helbredsforhold.

Bestemmelsen berører ikke retten til sundhedsydelse efter lovgivningen i øvrigt, herunder ret til sygehusbehandling m.v., jf. bekendtgørelse nr. 564 af 20. juni 2003 om ret til sygehusbehandling og fødselshjælp m.v., og asylansøgers ret til at få udgifterne til nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1.

Til nr. 16

Efter udlændingelovens § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, får en udlænding, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2 (asylansøgere m.fl.) – afhængig af status i udlændingens sag, dvs. fase, familieforhold, indkvarteringssted og opfyldelse af den med indkvarteringsoperatøren indgåede kontrakt – udbetalt kontante ydelser i form af grundydelse, forsørgertillæg, nedsat forsørgertillæg og tillægsydelse. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 6.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 42 a, stk. 9, 1. pkt., kan Udlændingestyrelsen bestemme, at en udlænding, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3 (asylansøgere m.fl.), ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, hvis

- 1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,

- 2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,
- 3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 7, 1. pkt., eller stk. 8, 1. pkt.,
- 4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om en i § 34 nævnt foranstaltning,
- 5) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. udlændingelovens § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller
- 6) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.

Endvidere foreslås det i § 42 a, stk. 9, 2. pkt., at forsørgertillægget for sådanne udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, uden en vederlagsfri bospisningsordning, pr. dag udgør 40,71 kr. (i 2003-beløb).

De foreslåede bestemmelser i § 42 a, stk. 9, indebærer, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at asylansøgere m.fl., som eksempelvis uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt, jf. opregningen ovenfor i den foreslåede § 42 a, stk. 9, 1. pkt., nr. 1-6, alene vil kunne modtage kontante ydelser i forbindelse med dækning af udgifter til kost.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 42 a, stk. 10, 1. pkt., skal Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, der er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, jf. stk. 3 (asylansøgere m.fl.), ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, uden en vederlagsfri bospisningsordning, hvis

- 1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., eller
- 2) politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. udlændingelovens § 40, stk. 3, 1. pkt.

Endvidere foreslås det i § 42 a, stk. 10, 2. pkt., at forsørgertillægget for sådanne udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, uden en vederlagsfri bospisningsordning, pr. dag udgør 40,71 kr. (i 2003-beløb).

De foreslåede bestemmelser i § 42 a, stk. 10, indebærer, at Udlændingestyrelsen skal bestemme, at asylansøgere m.fl., som indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl) og ikke medvirker til sagens oplysning, eller som ikke medvirker til at udrejse, alene vil kunne modtage kontante ydelser i forbindelse med dækning af udgifter til kost, medmindre særlige grunde taler derimod.

De foreslåede bestemmelser i § 42 a, stk. 9 og 10, indebærer således, at asylansøgere m.fl., der er omfattet af den nye ordning, fremover ikke vil kunne få udbetalt kontante ydelser, når de pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted med en vederlagsfri bespisningsordning.

Endvidere indebærer de foreslåede bestemmelser i § 42 a, stk. 9 og 10, at asylansøgere m.fl., der er omfattet af den nye ordning, og som er indkvarteret på et indkvarteringssted uden en vederlagsfri bespisningsordning, fremover ikke vil kunne få udbetalt tillægsydelse. De pågældende vil fortsat kunne få udbetalt grundydelse, forsørgertillæg og nedsat forsørgertillæg. Dagssatsen for forsørgertillægget til disse udlændinge vil dog være reduceret til 40,71 kr. (i 2003-beløb) – svarende til dagssatsen for grundydelsen.

Det bemærkes, at der ved Udlændingestyrelsens afgørelser om motivationsfremmende foranstaltninger i medfør af de foreslåede bestemmelser i § 42 a, stk. 9 og 10, alene tages stilling til, hvilke ydelser der skal udbetales, og ikke hvor den pågældende skal tage ophold.

Udlændingestyrelsens beslutning om at anvende den nye ordning, jf. de foreslåede bestemmelser i § 42 a, stk. 9 og 10, skal foretages i overensstemmelse med gældende praksis efter madkasseordningen.

Det indebærer bl.a., at Udlændingestyrelsens afgørelser om motivationsfremmende foranstaltninger i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 9 og 10, kan påklages til Integrationsministeriet, jf. udlændingelovens § 46. Ligeledes opretholdes den nuværende ordning anlagt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 10, nr. 2, hvorefter en afvist asylansøger skal være omfattet af ordningen i fire uger, forinden politiet kan indstille den pågældende til overflytning til et udsendelsescenter.

Endvidere indebærer en videreførelse af gældende praksis, at Udlændingestyrelsen efter en konkret vurdering kan undlade at anvende den nye ordning, hvis anvendelsen heraf efter udlændingens personlige og familiemæssige forhold vil virke særligt belastende for udlændingen, f.eks. hvis udlændingen er alvorligt svækket som følge af en livstruende sygdom, eller hvis der er tale om en uledsaget mindreårig asylansøger. Der kan også foreligge andre særlige grunde, der bevirker, at ordningen ikke bør finde anvendelse.

Til forskel fra hidtidig gældende praksis vil det forhold, at en udlænding har børn under den undervisningspligtige alder (dvs. under syv år), er gravid eller lider af kostrelaterede lidelser, efter den nye ordning ikke i sig selv bevirke, at udlændingen skal undtages fra ordningen, eftersom den pågældende får udbetalt grundydelse og således har mulighed for at selv at sammensætte sin og/eller familiens kost, så længe den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted uden en vederlagsfri bespisningsordning. En anvendelse af den nye ordning kan således ikke siges at virke særligt belastende for sådanne udlændinge alene med henvisning til, at udlændingen har børn under

den undervisningspligtige alder eller er gravid. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 6.

Hertil kommer, at ordningen indført pr. 5. august 2004 med udlevering af supplerende børnepakker til børn mellem syv og 18 år i familier, der har været omfattet af madkasseordningen, videreføres, dog således at alle børn i familier, der omfattes af den nye ordning, jf. de foreslåede bestemmelser i § 42 a, stk. 9 og 10, fremover vil få udleveret en børnepakke hver 14. dag. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 6.

Til nr. 17

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1, får udlændinge, der opholder sig her i landet som asylansøgere, udgifterne til underhold dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller den pågældende udrejser eller udsendes, jf. dog undtagelserne i udlændingelovens § 42 a, stk. 3. Tilsvarende gælder efter udlændingelovens § 42 a, stk. 2, for andre udlændinge, der ikke efter udlændingelovens regler har ret til at opholde sig her i landet, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog undtagelserne i udlændingelovens § 42 a, stk. 3.

I praksis får asylansøgere m.fl. ved ankomsten til modtagelsessystemet udleveret naturalieydelse i form af tøj, hygiejnepakker m.v., ligesom der til visse asylansøgere udleveres baby- og børnetøjpakker, medmindre Udlændingestyrelsen konkret træffer anden bestemmelse efter udlændingelovens regler herom. Adgangen til udlevering af naturalieydelser er ikke i dag beskrevet i udlændingeloven, men fremgår af de årlige finanslove. Der henvises herved til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 7.

Det foreslås i § 42 b, stk. 13, 1. pkt., at en udlænding, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, kan få udleveret naturalieydelser, herunder i form af tøj- og hygiejnepakker, når den pågældende har særligt behov herfor.

Endvidere foreslås det i § 42 b, stk. 13, 2. pkt., at ministeren for flygtninge, indvandrere og integration fastsætter nærmere regler om adgangen til, indholdet og omfanget af naturalieydelser.

Forslaget indebærer, at adgangen til udlevering af naturalieydelser til asylansøgere m.fl., der er omfattet af Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse, udtrykkeligt fremgår af udlændingeloven. Det er en betingelse for udlevering af naturalieydelser til asylansøgere m.fl., at den pågældende har særligt behov herfor. I den forbindelse fastslås det i forslaget, at integrationsministeren fastsætter nærmere regler om adgangen til samt indholdet og omfanget af naturalieydelser. En beskrivelse af de tilfælde, hvor asylansøgeren har særligt behov for naturalieydelser, vil blive foretaget i overensstemmelse med beskrivelsen af adgangen til udlevering af naturalieydelser til asylansøgere m.fl. i finansloven for 2005, jf. herved § 18.21.02.40 og § 18.21.02.50 og anmærkningerne hertil samt tekstanmærkning nr. 108 til § 18.21.02.

Der vil således i medfør heraf blive fastsat nærmere regler om udlevering af tøj- og hygiejnepakker til nyregistrerede asylansøgere og om hygiejnepakker til asylansøgere, der er indkvarteret på et indkvarteringssted med en vederlagsfri bospisningsordning. Endvidere vil der blive fastsat nærmere

regler om udlevering af babytøjpakker til asylansøgere, der føder et barn efter indrejsen her i landet, og om børnetøjpakker til børn, når forsørgeren i mere end seks måneder har befundet sig i udsendelsesfasen og/eller været omfattet af den nye ordning efter de foreslåede bestemmelser i § 42 a, stk. 9 og 10. Endelig vil der blive fastsat nærmere regler om udlevering af børnepakker til børn, hvis forældre er omfattet af den nye ordning.

Til nr. 18

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 19

Efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 40, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 15, kan udgifter, som en udlænding måtte have afholdt med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af en sag efter denne lov, alene kræves betalt af udlændingemyndighederne, hvis myndighederne forinden oplysningerne er tilvejebragt, har givet skriftligt tilsagn herom.

Efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 46, stk. 3, kan Udlændingestyrelsens beslutning om betaling af udgifter forbundet med tilvejebringelsen af oplysninger til brug for behandlingen af en sag efter udlændingelovens § 40, stk. 2, samt Udlændingestyrelsens afgørelse af, om et tilsagn til betaling er givet, ikke påklages.

Bestemmelsen indebærer, at Udlændingestyrelsens beslutning om betaling af udgifter forbundet med at fremskaffe en given oplysning eller afgørelse af, om styrelsen har givet tilsagn til at betale sådanne udgifter, ikke kan påklages til hverken Integrationsministeriet eller Flygtningenævnet.

Udlændingestyrelsens beslutning omfatter både tilfælde, hvor styrelsen har givet afslag på at betale en udgift forbundet med at fremskaffe en oplysning samt styrelsens fastsættelse af et givent beløb.

Til nr. 20

Ved den foreslåede affattelse af § 53 videreføres de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 53, stk. 1 og 3-6, mens de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 53, stk. 2, 7 og 8 ændres. Der henvises til bemærkningerne herom nedenfor.

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 53, stk. 2, skal der ved nævnets behandling af en sag foruden formanden eller en af næstformændene medvirke to medlemmer, hvoraf det ene medlem skal være medlem af Det Danske Advokatsamfund.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 2, præciseres de enkelte nævnsmedlemmers organisatoriske tilknytning. Det præciseres således, at der ved Flygtningenævnets behandling af en sag foruden formanden, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, eller en af næstformændene, der skal være dommere, skal medvirke to medlemmer, hvoraf det ene skal være medlem af Det Danske Advokatsamfund. Det andet medlem skal være ansat i Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration og gøre tjeneste i ministeriets departement, dog ikke i Flygtningenævnets Sekretariat.

Den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 3, vedrører Flygtningenævnets medlemmers uafhængighed. Bestemmelsen er identisk med den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 53, stk. 2, 3. pkt. Bestemmelsen berører ikke nævnets koordinationsudvalgs kompetence til at fastsætte retningslinjer for nævnets arbejde i medfør af bestemmelsen i udlændingelovens § 53, stk. 8.

Efter de gældende bestemmelser i udlændingelovens § 53, stk. 2 og 7, beskikkes nævnets medlemmer af integrationsministeren. Endvidere gælder, at medlemmet fra Det Danske Advokatsamfund beskikkes efter indstilling fra Advokatrådet.

Med den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 4, flyttes kompetencen til at beskikke nævnsmedlemmer fra integrationsministeren til Flygtningenævnets formandskab. Endvidere præciseres det, hvem der er den indstillende myndighed for de forskellige nævnsmedlemmer. Fremover vil det således være Flygtningenævnets formandskab, der beskikker nævnsmedlemmer efter indstilling fra henholdsvis domstolene, Advokatrådet og integrationsministeren. Det er forudsat, at indstillingerne normalt følges af nævnet.

I dag udpeges Flygtningenævnets formand af integrationsministeren. Indstilling til valg af formand afgives af landsretspræsidenterne via Domstolsstyrelsen til Integrationsministeriet.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 5, udvælger dommerne efter beskikkelsen blandt deres egne en formand. Formanden, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, vælges som udgangspunkt uden tidsbegrænsninger.

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 53, stk. 7, beskikkes nævnsmedlemmer for en periode på højst fire år, hvorefter der kan ske genbeskikkelse.

Med den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 6, er der ikke ændret på beskikkelsesperioden, der således fortsat højst kan udgøre 4 år.

Det foreslås, at genbeskikkelse sker efter anmodning herom fra det enkelte nævnsmedlem, og at genbeskikkelse sker automatisk, når det enkelte medlem ønsker det. De myndigheder eller organisationer, der indstiller medlemmerne ved førstegangsbeskikkelse, vil således ikke have indflydelse på, hvilke medlemmer der genbeskikkes.

Det foreslås endvidere, at det udtrykkeligt fremgår af lovteksten, at beskikkelse og genbeskikkelse ikke kan meddeles for et tidsrum, der går ud over udgangen af den måned, hvori vedkommende fylder 70 år. Denne aldersgrænse svarer til den gældende praksis for beskikkelse af nævnsmedlemmer. Der henvises til afsnit 4.8. i lovforslag nr. L 214 af 2. marts 1994 (Forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v.). Det samme gælder for dommere efter tjenestemandsløvens § 29.

Den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 7, indebærer, at en beskikkelse bortfalder, når det enkelte medlem ikke længere har den organisatoriske tilknytning, der lå til grund for beskikkelsen.

Den nuværende bestemmelse i udlændingelovens § 53, stk. 8, der med dette forslag bliver stk. 12, blev indsat ved lov nr. 33 af 18. januar 1995. § 53, stk. 8, henviser til lovens § 53, stk. 3, der på daværende tidspunkt vedrørte sager, der ikke var af principiel karakter og derfor kunne behandles

efter en særlig nævnsprocedure. Der opereres ikke længere med denne procedure, og henvisningen til § 53, stk. 3, er derfor overflødig.

Den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 13, hvorefter Integrationsministeriet stiller sekretariatsbistand til rådighed for nævnet, svarer til den gældende bestemmelse i § 9 i Flygtningenævnets forretningsorden (bekendtgørelse nr. 717 af 31. august 1995).

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 9.

Til nr. 21 og 22.

Der er tale om konsekvensændringer som følge af lovforslagets § 1, nr. 20.

Til nr. 23

Den foreslåede bestemmelse medfører, at Flygtningenævnet selv fastsætter sin forretningsorden. Det er forudsat, at forretningsordenen fastsættes af formanden efter drøftelse med nævnets formandskab og koordinationsudvalg. Forretningsordenen vil som i dag indeholde bestemmelser om nævnets sammensætning, nævnets kompetence, retningslinjer for nævnet, nævnets koordinationsudvalg, nævnets sekretariat, nævnets behandling af sager, herunder sagernes forberedelse samt sagernes afgørelser m.v. Herudover er det forudsat, at forretningsordenen vil indeholde regler om nævnsmedlemmers habilitet og valg af formand.

Til nr. 24 og 25

Ændringen er redaktionel.

Ved kongelig resolution 2. august 2004 er det besluttet at oprette et Ministerium for Familie- og Forbrugeranliggender, således at der til dette ministerium er overført sager fra bl.a. Justitsministeriet. Der er tale om de under Civilretsdirektoratet hørende sagsområder med undtagelse af tilsyn med fonde m.v. samt fri proces.

De foreslåede ændringer indebærer, at myndighedsbetegnelsen i § 56 a, stk. 4 og 5, bringes i overensstemmelse hermed.

Til nr. 26

Ændringen er lovteknisk.

Til nr. 27 og 28

Efter udlændingelovens § 59, stk. 1, nr. 3, straffes den udlænding, som opholder sig her i landet eller arbejder uden fornøden tilladelse, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Det foreslås, at bestemmelsen opdeles i to bestemmelser.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 59, *stk. 1, nr. 3*, straffes den udlænding, som opholder sig her i landet uden fornøden tilladelse, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Bestemmelsen forudsættes anvendt i overensstemmelse med gældende praksis.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 59, *stk. 2*, straffes den udlænding, der arbejder her i landet uden fornøden tilladelse, med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det foreslås i den forbindelse, at bødeniveauet, hvor der ikke idømmes frihedsstraf, fastsættes til 1.000 kr. den første måned, udlændingen arbejder ulovligt her i landet, og derefter stigende med 500 kr. pr. måned.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 59, *stk. 3*, skal det ved straffens udmåling efter *stk. 2* betragtes som en skærpende omstændighed, at udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet.

For så vidt angår gentagelsestilfælde finder de almindelige regler om gentagelsesvirkning i straffelovens 10. kapitel anvendelse.

Det forudsættes, at der i sager om ulovligt arbejde, hvor der er særlig skærpende omstændigheder – dvs. hvor udlændingen ikke har ret til at opholde sig her i landet – og hvor der samtidig er tale om grove overtrædelser af enten længerevarende karakter, tilbagevendende karakter eller organiseret karakter som udgangspunkt idømmes fængselsstraf. Det bemærkes, at domstolene ikke hermed er afskåret fra ud fra en vurdering af samtlige sagens omstændigheder at fravige det anførte udgangspunkt om fængselsstraf, jf. herved de almindelige principper for straffens udmåling i straffelovens 10. kapitel.

Til nr. 29

Efter den foreslåede bestemmelse straffes den, der ved at stille husrum m.v. til rådighed for en udlænding forsætligt bistår den pågældende med at arbejde her i landet uden fornøden tilladelse, med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Bestemmelsen må antages navnlig at få praktisk betydning for personer, der ved at stille husrum eller transportmidler til rådighed for udlændinge, der opholder sig her i landet enten visumfrit eller i medfør af et visum, forsætligt bistår de pågældende med at udøve selvstændig virksomhed eller lønnet beskæftigelse i strid med udlændingelovens regler herom. Husrum omfatter ethvert sted anvendt til beboelse, herunder også eksempelvis skure, telte og campingvogne.

Der skal være forsæt til at yde bistand til arbejde, som udlændingen udfører uden fornøden tilladelse. Alene det forehold, at den pågældende har forsæt til at bistå udlændingen med at opholde sig her i landet, er ikke strafbart efter bestemmelsen.

Til nr. 30

Det foreslås i § 59, *stk. 9*, at det ved straffens udmåling efter den ved lovforslagets § 1, nr. 29, foreslåede bestemmelse i § 59, *stk. 7, nr. 6*, skal betragtes som en særlig skærpende omstændighed,

at bistanden er ydet for vindings skyld eller i gentagelsestilfælde, eller at der ved samme dom dømmes for flere forhold, der kan henføres under bestemmelsen.

For så vidt angår gentagelsestilfælde finder de almindelige regler om gentagelsesvirkning i straffelovens 10. kapitel anvendelse.

Det forudsættes, at der i sager om forsætlig bistand til ulovligt ophold her i landet, hvor der er særlig skærpende omstændigheder – dvs. hvor bistanden er ydet for vindings skyld eller i gentagelsestilfælde, eller hvor der ved samme dom dømmes for flere forhold vedrørende forsætlig bistand til ulovligt arbejdende udlændinges ophold her i landet – som udgangspunkt idømmes fængselsstraf. Det bemærkes, at domstolene ikke hermed er afskåret fra ud fra en vurdering af samtlige sagens omstændigheder at fravige det anførte udgangspunkt om fængselsstraf, jf. herved de almindelige principper for straffens udmåling i straffelovens 10. kapitel.

Til § 2

Til nr. 1 og 2

Der er tale om konsekvensrettelser som følge af § 1, nr. 6 og 20, i lov nr. 427 af 9. juni 2004 om ændring af udlændingeloven og integrationsloven (Ændring af reglerne om familiesammenføring med børn, herunder begrænsning af adgangen til familiesammenføring med børn for personer, der er dømt for seksuelle overgreb eller vold m.v. mod børn, skærpelse af betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.v., begrænsning af adgangen til ægtefællesammenføring for personer, der er dømt for vold m.v. mod en tidligere ægtefælle eller samlever, m.v.).

Ved den nævnte lovændring blev udlændingelovens § 9 f om betingelserne for opholdstilladelse til udenlandske religiøse forkyndere m.fl. indført. Sådanne udlændinge blev tidligere meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, som er omfattet af de gældende bestemmelser i ægteskabslovens § 11 a, stk. 1, og § 11 b.

Ved den nævnte lovændring indførtes endvidere udlændingelovens § 9, stk. 10 og 11, om karenperiode ved ægtefællesammenføring i tilfælde, hvor den herboende er dømt for vold m.v. mod tidligere ægtefæller/samlevere eller mindreårige børn.

Efter ægteskabslovens § 11 b er indgåelse af ægteskab i visse tilfælde betinget af, at parterne erklærer at være bekendt med udlændingelovens betingelser for ægtefællesammenføring i § 9, stk. 3-9.

Den foreslåede ændring af § 11 b indebærer, at indgåelse af ægteskab også er betinget af, at parterne erklærer at være bekendt med bestemmelserne i udlændingelovens § 9, stk. 10 og 11.

Til nr. 3

Ægtefællesammenføringsager vedrørende ægtefæller til EU/EØS-statsborgere med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 6 samt ægtefæller til estiske, lettiske, litauiske, polske, slovakiske, slovenske, tjekkiske og ungarske statsborger med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a afgøres normalt efter EU-rettens regler.

Adgangen for sådanne personer til at indgå ægteskab bør derfor ikke gøres betinget af, at de pågældende afgiver erklæring om kendskab til udlændingelovens ægtefællesammenføringsregler.

Det foreslås derfor i § 11 b, 2. pkt., at indgåelse af ægteskab i sådanne tilfælde ikke er betinget af, at parterne erklærer at være bekendt med udlændingelovens betingelser for ægtefællesammenføring.

Til § 3

Til nr. 1 og 2

Efter repatrieringslovens § 7, stk. 1, yder kommunalbestyrelsen efter ansøgning hjælp til repatriering til en udlænding, der ønsker at vende tilbage til hjemlandet eller det tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl. Der kan dog kun udbetales hjælp til repatriering, hvis udlændingen ikke har midler hertil.

Det beror på en konkret vurdering af den enkelte udlændings forhold, om den pågældende har tilstrækkelige midler til repatrieringen, og i hvilket omfang der kan ydes støtte. Vurderingen foretages af bopælskommunen på samme måde som ved ansøgninger om flyttehjælp efter § 85 i lov om aktiv socialpolitik.

Udlændinge, der har formue, kan som udgangspunkt ikke få hjælp til repatriering. Ved vurderingen heraf ser kommunalbestyrelsen efter de gældende betingelser bort fra beløb på op til 10.000 kr. for enlige og op til 20.000 kr. for ægtefæller. Kommunalbestyrelsen skal desuden se bort fra visse former for formålsbestemt formue, såsom formue til brug for uddannelse, erstatning for tab af erhvervsevne, godtgørelse for varigt mén m.v., ligesom eventuelle børneopsparinger betragtes som børnenes ejendom og derfor ikke indgår i vurderingen af familiens økonomiske forhold.

Med den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 7, fordobles det formuebeløb, som kommunalbestyrelsen skal se bort fra ved vurderingen af, om udlændingen selv har midler til at repatriere, fra 10.000 kr. til 20.000 kr. for enlige og fra 20.000 kr. til 40.000 kr. for ægtefæller.

Der er med den foreslåede fordobling af formuebeløbet, der skal ses bort fra, ikke tilsigtet yderligere ændringer af den hidtidige praksis vedrørende kommunalbestyrelsens opgørelse af udlændingens formue i forbindelse med afgørelse om hjælp til repatriering.

Til nr. 3

Det foreslås i § 10, stk. 1, nr. 5, at der sker en nedsættelse af aldersgrænsen for den personkreds, der kan modtage reintegrationsbistand, fra henholdsvis 65 år til 60 år og fra 55 år til 50 år.

Til § 4

Det foreslås i § 4, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. juni 2005, og at ændringerne af repatrieringsloven træder i kraft den 1. juli 2005.

Den ved lovforslagets § 1, nr. 17, foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 42 b, stk. 13, finder således anvendelse fra og med den 1. juni 2005 for alle udlændinge, uanset om udlændingen har indgivet ansøgning om eller er meddelt afslag på opholdstilladelse inden denne dato, og uanset om udlændingen allerede er omfattet af Udlændingestyrelsens underholdsforpligtelse, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 3, inden lovens ikrafttræden.

Endvidere finder de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 42 a, stk. 9 og 10, som ændret ved lovforslagets § 1, nr. 16, anvendelse fra og med den 1. juni 2005 for alle udlændinge, uanset om de pågældende er eller måtte have været omfattet af madkasseordningen. Også i de tilfælde, hvor en udlænding hidtil har været undtaget fra madkasseordningen som følge af udlændingens personlige og familiemæssige forhold, men hvor disse forhold efter de foreslåede bestemmelser ikke længere taler for at undtage udlændingen fra den nye ordning, vil de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 42 a, stk. 9 og 10, finde anvendelse. Det vil eksempelvis være tilfældet for familier med børn under syv år, idet disse personer som udgangspunkt ikke længere er undtaget ordningen. Hvis anvendelsen af ordningen i disse tilfælde af andre grunde fortsat vil virke særligt belastende, kan Udlændingestyrelsen undlade at anvende ordningen. Der vil skulle udbetales ydelser i overensstemmelse med de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 42 a, stk. 9 og 10, fra den førstkommande ordinære udbetaling af kontante ydelser efter ordningens ikrafttrædelse.

Ændringerne af repatrieringsloven finder anvendelse, uanset om udlændingen har indgivet ansøgning om hjælp til repatriering eller reintegrationsbistand inden denne dato. Det betyder, at sager om hjælp til repatriering eller reintegrationsbistand, som ikke er afgjort inden den 1. juli 2005, skal afgøres efter de foreslåede – lempeligere – betingelser.

I perioden frem til lovens ikrafttræden skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med eventuelle sager om hjælp til repatriering eller reintegrationsbistand, hvor udlændingen skal meddeles afslag efter de gældende regler, fordi den pågældende råder over et for stort formuebeløb, eller fordi den pågældende ikke opfylder aldersbetingelserne for modtagelse af reintegrationsbistand, men hvor udlændingen ville være omfattet af de foreslåede – lempeligere – betingelser, informere den pågældende udlænding om den udvidelse af repatrieringslovens personkreds, som vil ske med lovens ikrafttræden.

Det foreslås i § 4, stk. 2, at de foreslåede bestemmelser i § 11 a, stk. 6, § 11 b, og § 59, stk. 2, 3, 7, nr. 6, og stk. 9, jf. lovforslagets § 1, nr. 8, 9, 28, 29 og 30, i overensstemmelse med almindelige

strafferetlige principper, jf. herved straffelovens § 3, alene finder anvendelse for lovovertrædelser, der begås efter lovens ikrafttræden den 1. juni 2005.

Det foreslås i § 4, stk. 3, at de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 53, stk. 4 og 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 20, skal gælde for beskikkelser og genbeskikkelser efter lovens ikrafttræden. Bestemmelsen indebærer således, at alle nuværende beskikkelser fortsætter uændret frem til beskikkelsesperiodens udløb. Endvidere indebærer bestemmelsen, at de nuværende nævnsmedlemmer ved deres beskikkelsesperiodes udløb selv skal anmode om genbeskikkelse, såfremt de ønsker dette, jf. den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 6.

Det foreslås i § 4, stk. 4, at den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 53, stk. 5, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 20, skal gælde for valg af formænd efter lovens ikrafttræden. Den foreslåede bestemmelse indebærer således, at nævnets nuværende formand uden tidsbegrænsning fortsat kan bestride hvervet som formand. Den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 5, finder derfor første gang anvendelse i forbindelse med fremtidige valg af formænd.

Det foreslås i § 4, stk. 5, at uanset den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 53, stk. 7, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 20, kan de medlemmer af nævnet, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden ikke har den organisatoriske tilknytning, der kræves for at være nævnsmedlem, jf. den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 2, fortsætte som nævnsmedlemmer i indeværende beskikkelsesperiode. Der findes i dag en række nævnsmedlemmer, der er ansat i Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Ved ressortomlægningen i november 2001, hvor udlændingekområdet blev overført fra Indenrigsministeriet til Integrationsministeriet, blev det besluttet, at ansatte, der var udpeget som medlemmer af Flygtningenævnet i det tidligere Indenrigsministerium, og som efter omlægningen blev ansat i Indenrigs- og Sundhedsministeriet, kunne opretholde beskikkelsen som nævnsmedlemmer frem til beskikkelsesperiodens udløb. Disse medlemmer kan derfor også efter lovens ikrafttræden fortsætte som nævnsmedlemmer i indeværende beskikkelsesperiode. Efter beskikkelsesperiodens udløb vil de pågældende nævnsmedlemmer alene have mulighed for at blive genbeskikkelse, såfremt de på dette tidspunkt på ny har fået den organisatoriske tilknytning, der kræves i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 53, stk. 2.

Til § 5

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Lovens §§ 1 og 2 vedrørende ændringerne af udlændingeloven og ægteskabsloven kan dog ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige grønlandske og færøske forhold tilsiger.